

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Nově navrhovaný systém rozpočtového určení daní na příkladu obce

The Newly Proposed System of Budgetary Tax Allocation on the Example
of a Municipality

Student: Bc. Kubinová Veronika

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Gryga Milan

Ostrava 2012

Zadání diplomové práce

Student: Bc. Kubinová Veronika

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Ekonomika a právo v podnikání

Téma: Nově navrhovaný systém rozpočtového určení daní na příkladu obce

The Newly Proposed System of Budgetary Tax Allocation on the Example of a Municipality

1. Úvod
  2. Systém územní samosprávy v ČR
  3. Skladba obecního rozpočtu
  4. Porovnání nově navrhovaného a starého systému rozpočtového určení daní
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- BALÍK, Stanislav. *Komunální politika : Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vydání 1. Praha : Grada Publishing, 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
- KUBÁTOVÁ, Květa . *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha : ASPI, 2010. 279 s. ISBN 80-7357-205-2.
- PAŘÍZKOVÁ, Ivana . *Finance územní samosprávy*. 1. vydání. Brno : TRIBUN EU, 2008. 238 s. ISBN 978-80-210-4511-8.
- VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 10. vyd. Praha : 1. VOX, 2010. 356 s. ISBN 978-80-86324-86-9.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Gryga Milan

Datum zadání: 25. listopadu 2011

Datum odevzdání: 27. dubna 2012

---

vedoucí katedry

---

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a použité přílohy, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 27.4.2012

Bc. Veronika Kubinová

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Systém územní samosprávy v ČR	6
2.1.	Orgány územní samosprávy v ČR.....	6
2.1.1	Orgány obce	6
2.1.2	Orgány kraje	13
2.2	Volební proces v obcích.....	13
2.2.1	Volby do zastupitelstev obcí	16
2.2.2	Volby do zastupitelstev krajů	21
3	Skladba obecního rozpočtu	22
3.1	Rozpočtové právo v systému finančního práva	22
3.2	Prameny rozpočtového práva	23
3.3	Zásady rozpočtového práva.....	25
3.4	Subjekty rozpočtového práva	28
3.5	Rozpočty územních samosprávných celků	30
3.6	Rozpočtový výhled	32
3.7	Rozpočtová skladba	33
3.8	Příjmy a výdaje místních rozpočtů	34
4	Porovnání nově navrhovaného a starého systému rozpočtového určení daní	40
4.1	Stávající systém	53
4.2	Nově navrhovaný systém	54
4.3	Porovnání stávajícího a nově navrhovaného systému na konkrétní obci.....	60

5	Závěr	65
	Seznam použité literatury.....	66
	Seznam zkratek.....	69
	Seznam tabulek.....	70
	Seznam grafů	71
	Seznam příloh	73

1 Úvod

Samospráva je způsob řízení určitého celku, kdy daný subjekt rozhoduje o některých záležitostech sám autonomním způsobem. Výhodou samosprávy je, že má větší přehled a je blíže spravovanému subjektu než vnější nebo centrální řízení a díky tomu je zabezpečování všech vymezených záležitostí efektivnější a levnější. Samosprávu lze rozdělit na územní a zájmovou.

Územní samospráva je prostorově vymezený funkční celek, který má právo sám rozhodovat o svých záležitostech. V České republice patří k základním územním samosprávným celkům obce a jim nadřazené vyšší samosprávné celky jsou kraje.

V této diplomové práci se budu věnovat územní samosprávě, respektive obcím a nově navrhovaným systémem rozpočtového určení daní. Téma jsem si zvolila díky obci Řeka, ve které žiji, a především kvůli ceduli, která upoutá pozornost hned při vjezdu a na níž je napsáno „diskriminovaná obec“.

Cílem této práce je porovnání současného systému rozpočtového určení daní a nově navrhovaného systému, jenž má být přijat, a zjištění, který z těchto dvou systémů je výhodnější pro územní samosprávné celky a především pro obec s názvem Řeka. V prvních kapitolách je nastíněna problematika věnující se samosprávným celkům, především orgánům obce a kraje. Dále je nastíněn volební proces do zastupitelstev a závěr je věnován skladbě obecního rozpočtu, rozpočtovému právu, výhledu a příjmům a výdajům.

Praktická část diplomové práce je věnována popisu starého a nového systému rozpočtového určení daní a především posouzení těchto systémů. Samotné srovnání posuzuji na naší obci Řeka, kdy hodnotím, jak si stojí v současném systému a co ji čeká po přijetí nově navrhovaného systému rozpočtového určení daní.

Při práci použiji především metodu srovnávací, při níž budu porovnávat jednotlivé prameny zabývající se financováním územní samosprávy s názory na nově navrhovaný systém rozpočtového určení daní pro obec.

2 Systém územní samosprávy v ČR

V článku 99 Ústavy ČR je zmínka o obcích jakožto základních územních samosprávných celcích, a krajích, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Dále nám zákon č. 128/2000 Sb. o obcích definuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů a jako veřejnoprávní korporaci.¹

Dle obecního zřízení se za obec pokládá jakékoli sídlo, které má vlastní samosprávu, tedy i město, v běžné mluvě je obec synonymem vesnice.¹

Ve své diplomové práci budu používat pojem obec shodně s obecním řízením, jako Čmejrek (2008). Protikladem města budu používat neměstská obec, případně malá obec.¹

2.1. Orgány územní samosprávy v ČR

2.1.1 Orgány obce

Základním orgánem obecní samosprávy je **zastupitelstvo obce**. Počet členů se stanovuje dle počtu obyvatel.

Počet obyvatel	Počet členů
do 500	5 – 15
500 – 2 999	7 – 15
3 000 – 9 999	11 – 25
10 000 – 49 999	15 – 35
50 000 – 149 999	25 – 45
nad 150 000	35 – 55

Zdroj: ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4, str. 36, vlastní zpracování

¹ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

Člen zastupitelstva vykonává svůj mandát osobně, tato funkce je funkcí veřejnou. Člen má právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání, vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila.²

Zastupitel má tři základní práva:

- právo iniciativy – právo předkládat návrhy,
- právo interpelace – možnost vznášení dotazů, připomínek a podnětů na radu,
- právo informace – mít informace ve věcech souvisejících s výkonem funkce od zaměstnanců úřadu.³

Zastupitelstvu je vyhrazeno schvalovat program rozvoje obce, schvalovat územní a regulační plán, schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce, zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce, zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny, rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách.²

Zastupitelstvo je rovněž oprávněno vydávat obecně závazné vyhlášky obce, rozhodovat o vyhlášení místního referenda, navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí, stanovit počet členů rady obce, volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce, odvolávat je z funkce, určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni, zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce. Není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo rozhoduje také o zrušení usnesení rady obce, jsou-li mu starostou předložena k rozhodnutí. Zastupitelstvu je dále vyhrazeno rozhodování o majetkoprávních úkonech.²

---

² ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

³ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

K platnému rozhodnutí zastupitelstva obce, usnesení nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů. Nesejde-li se zastupitelstvo obce po dobu delší než 6 měsíců tak, aby bylo schopno se usnášet, Ministerstvo vnitra je rozpustí. Do doby, než bude zvoleno nové zastupitelstvo obce, popřípadě určen správce obce, vykonává svou pravomoc rada obce. Není-li rada obce zvolena, vykonává pravomoc starosta, případně – není-li zvolen starosta – člen zastupitelstva, kterého tím zastupitelstvo obce pověří. Poklesne-li počet členů zastupitelstva obce o více než polovinu, popřípadě pod 5, a nelze-li je doplnit náhradníky, zastupitelstvo nemůže rozhodovat o záležitostech patřících do samostatné působnosti obce ani o majetkoprávních úkonech.⁴

Zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce, vždy na území obce. Zasedání zastupitelstva obce svolává a zpravidla řídí starosta. Zasedání je povinen svolat, žádá-li o to alespoň jedna třetina členů zastupitelstva obce nebo hejtman kraje. Zastupitelstvo obce je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. Jestliže při zahájení jednání zastupitelstva obce nebo v jeho průběhu není přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva obce, ukončí předsedající jeho zasedání. Do 15 dnů se pak koná jeho náhradní zasedání.⁴

Zasedání je vždy veřejné. Obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání. Oznámení o konání vyvěsí na úřední desce obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním.⁵

O průběhu zasedání je pořízen zápis podepsaný starostou nebo místostarostou a určenými ověřovateli. V zápise musí být uveden počet přítomných členů, schválený pořad jednání, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. Námitky mohou být probrány na nejbližším zasedání. Obec informuje občany o činnosti orgánů obce na zasedání zastupitelstva obce a dále jiným způsobem v místě obvyklém.⁴

---

⁴ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

⁵ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

Ustanovující zasedání nového zastupitelstva svolává a řídí starosta. Mělo by se konat nejpozději do 15 dnů od vyhlášení výsledků voleb. Od roku 2008 novela změnila situaci, a to tak, že ustanovující zasedání předsedá zpravidla stávající starosta, popřípadě nejstarší člen.⁶

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a je odpovědná zastupitelstvu obce. V obci, kde není rada volena, vykonává její funkci starosta, s výjimkou věcí, jež zákon v takovém případě přisuzuje zastupitelstvu. Pokud je rada odvolána jako celek, vykonává svou funkci do doby, než je zvolena rada obce nová.⁷

Členy rady jsou starosta, místostarosta a další členové voleni z řad zastupitelstva. Počet členů rady je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, číslo nesmí přesahovat třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada se nevolí v obcích, kde je méně než 15 členů zastupitelstva. Je-li starosta nebo místostarosta odvolán z funkce, přestává být členem rady. Poklesne-li počet členů rady pod 5 a na nejbližším zasedání není navýšen opět alespoň na 5 členů, vykonává od tohoto okamžiku její pravomoc zastupitelstvo, které může rozhodování o některých záležitostech předat starostovi.⁷

Schůze rady jsou neveřejné. Rada může na svou schůzi přizvat člena zastupitelstva i jiné osoby. Rada je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina členů, k platnému usnesení je pak třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.⁷

Ze schůze je pořízen zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním. V zápise se uvede počet přítomných členů, schválený program schůze, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis musí být pořízen do 7 dnů od konání schůze, o námitkách proti zápisu rozhodne nejbližší schůze rady. Zápis musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva obce. Rada obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání.⁷

---

⁶ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

⁷ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

Působnost rady je připravovat návrhy pro jednání zastupitelstva a zabezpečit plnění přijatých usnesení. Úkolem rady je zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem, plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce.⁸

Obec zastupuje **starosta**. Do funkce je volen zastupitelstvem z jeho řad. Starosta i místostarosta musí být občanem České Republiky. Za výkon funkce odpovídají zastupitelstvu. Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje zápis z jednání. Podepisuje spolu s místostarostou předpisy obce. Starosta může pozastavit výkon usnesení rady obce, pokud se domnívá, že není správné, věc je pak předložena na nejbližším zasedání zastupitelstva.⁸

Mezi povinnosti starosty patří jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu, informování veřejnosti o činnosti obce, zabezpečování výkonu přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník, rozhodování o záležitostech samostatné působnosti svěřených mu radou obce, plnění dalších úkolů stanovených zákonem a plnění obdobných úkolů jako statutární orgán zaměstnavatele dle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu. V případě odvolání starosty a současně není zvolen starosta nový, vykonává jeho pravomoc do zvolení starosty místostarosta, kterého určilo zastupitelstvo. Neurčí-li zastupitelstvo místostarostu k zastupování, nebo se funkce vzdal současně se starostou, pověří zastupitelstvo výkonem pravomoci starosty některého z členů zastupitelstva.⁸

Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení, v nichž budou působit zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. **Obecní úřad** plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada, a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Přenesenou působnost vykonává v základním rozsahu svěřeném obci s výjimkou

---

⁸ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce, a rozhoduje o poskytování informací žadateli podle zvláštního zákona.¹⁰

Tajemník zodpovídá za plnění úkolů v samostatné i přenesené působnosti. Zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě nebo zvláštnímu orgánu obce, plní úkoly uložené zastupitelstvem, radou nebo starostou. Zúčastňuje se zasedání zastupitelstva a schůzí rady s hlasem poradním. Nesmí vykonávat funkce v politických stranách a hnutích.⁹

Zastupitelstvo může zřídit své iniciativní a kontrolní orgány **výbory**. Vždy zřizuje finanční a kontrolní výbor, jež jsou nejméně tříčlenné. Členy těchto výborů nemohou být starosta, místostarosta, tajemník ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly stanovené zastupitelstvem. Kontrolní výbor má za úkol kontrolu nad dodržováním plnění usnesení, dodržováním právních předpisů ostatními výbory a další kontrolní úkoly.¹⁰

Pokud žije podle posledního sčítání lidu v obci 10% občanů hlásící se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Nejméně polovinu tohoto výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin.¹⁰

Předsedou výboru musí být člen zastupitelstva. Výbor plní úkoly dané zastupitelstvem. Ze své činnosti se odpovídá zastupitelstvu. Počet členů je vždy lichý. Schází se podle potřeby. Usnesení se vyhotovuje písemně a podepisuje je předseda výboru. Usnesení je platné, pokud s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru.¹⁰

V částech obce může zastupitelstvo obce zřídit osadní výbory, které mají minimálně 3 členy. Počet členů a předsedu určí zastupitelstvo. Osadní výbor je oprávněn předkládat zastupitelstvu obce, radě a výborům návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce, vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě k rozhodnutí, pokud se

---

⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

¹⁰ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

týkají části obce. Požádá-li předseda osadního výboru na zasedání zastupitelstva o slovo, musí mu být uděleno.¹²

Rada může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány **komise**. Svá stanoviska a náměty předkládají komise radě obce. Komise je též výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti v určitých věcech. Komise se usnává většinou hlasů všech svých členů. Ze své činnosti je odpovědná radě, ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi.¹²

Zvláštním institutem je správce obce. Není orgánem obce, ale přebírá působnost všech hlavních obecních orgánů v „mezidobí“. Je jmenován z řad Ministerstva vnitra. Stojí v čele obecního úřadu, zabezpečuje výkon přenesené působnosti a nezbytné úkoly v samostatné působnosti. Končí svou činnost dnem ustavujícího zasedání zastupitelstva nebo zvolením starosty.¹¹

Územně členěná statutární města upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce. Ve statutu stanoví zejména výčet jednotlivých městských obvodů a městských částí a vymezení jejich území, pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti, pravomoc orgánů městských obvodů a městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti apod. Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města. Dalšími orgány jsou rada, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Městský obvod územně členěného statutárního města je spravován zastupitelstvem městského obvodu. Dalšími orgány jsou rada, starosta, úřad a zvláštní orgány městského obvodu. Městská část územně členěného statutárního města je spravována zastupitelstvem. Dalšími orgány jsou rada, starosta, úřad a zvláštní orgány městské části. Ve statutárním městě plní funkci místostarosty náměstek primátora. Dále je zde funkce tajemníka, který je zaměstnancem města. Tajemníka magistrátu jmenuje a odvolává primátor se souhlasem ředitele krajského úřadu a stanoví jeho plat podle zvláštních předpisů.¹²

---

¹¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

¹² ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

2.1.2 Orgány kraje

Mezi orgány kraje patří zastupitelstvo, rada kraje, hejtmán, krajský úřad a další výbory, jako je například finanční, kontrolní výbor, výbor pro výchovu a vzdělávání a zaměstnanost.¹³

2.2 Volební proces v obcích

Základní funkcí voleb je odhalit aktuální rozložení politických sil v daném politickém celku a rozdělit mezi ně mandáty. Spolu s tím volby umožňují zjistit aktuální požadavky a priority společnosti.¹³

Politické síly střetávající se ve volbách reprezentují různé, někdy i značně odlišné zájmy, priority i cíle. Volby umožňují kontrolovat zastupitelské a exekutivní orgány. Jsou-li občané nespokojeni s výkony politické reprezentace, mohou ji prostřednictvím voleb měnit. S touto kontrolní funkcí je těsně spojena funkce legitimizační. Politická moc získává aktem voleb legitimitu. Ta se vztahuje nejen na zvolené zastupitele, ale na celý politický systém.¹³

Volby musí být založeny na principu všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Právo volit, stejně jako kandidovat, mají všichni občané, kteří dosáhli určitého věku. V ČR se aktivní i pasivní právo získává v osmnácti letech. V tomto smyslu jsou volby všeobecné. Rovnost znamená, že všichni voliči jsou si rovni z hlediska váhy i počtu hlasů. V přímých volbách hlasují voliči přímo pro jednotlivé kandidáty či kandidátní listiny, zatímco v nepřímých volbách je voleno pomocí kolegia volitelů.¹³

Další podmínkou je politická pluralita a svoboda volby. Volič musí mít možnost svobodného výběru mezi více stranami a kandidáty, nesmí být vystaven nátlaku, aby odevzdal hlasy pro určitou stranu či kandidáta, a musí mít možnost získat informace o kandidátech a vytvořit si vlastní úsudek. Na základě jeho volby mu nesmí vzniknout žádné výhody ani nevýhody. Volby se tedy provádějí v tajném hlasování a musí být zaručeno, že nikdo nemůže zjistit, jak jednotlivý volič volil. Princip volebního tajemství se uplatňuje i při zveřejňování volebních statistik.¹³

Vliv na volební výsledky má i uzákoněný volební systém. Používají se dva druhy volebních systémů, jež se liší především konstrukcí volebních obvodů. Zatímco většinový

---

¹³ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

system je zalozen na jednomandátových volebních obvodech, system proporcionalní používá obvody vícemandátové. Ve většinovém systému je tolik volebních obvodů, kolik se volí mandátů. Voliči si vybírají mezi jednotlivými kandidáty a ten z nich, který dostane určenou (prostou nebo absolutní) většinu hlasů, získá v daném volebním obvodu mandát. V proporcionalním systému si voliči nevybírají mezi jednotlivými kandidáty, ale mezi kandidátními listinami. V praxi to zpravidla pro voliče znamená vybírat mezi politickými stranami.¹⁴

Největší předností většinového volebního systému je jednoduchost, vysoká personalizace volby a úzké sepětí zvoleného zastupitele s volebním obvodem a jeho voliči. Nevýhodou je disproportionálnita volebních výsledků, která může velice zvýhodňovat silnější strany. Tento volební systém tedy nedostatečně odráží rozložení politických sil v daném politickém celku. V tomto systému se také může stát, že strana s největším počtem získaných hlasů prohraje volby.¹⁴

Proporcionalní systém je velice spravedlivý, což je jeho největší přednost. Schopnost plnit základní funkci voleb, tj. odhalit aktuální rozložení politických sil a přidělit jim mandáty, je v proporcionalním systému natolik rozvinuta, že musí být tlumena, aby se do zastupitelského orgánu nedostalo příliš mnoho politických subjektů. Proto se obvykle zavádí volební klauzule. Proporcionalní systém je složitější. Získané hlasy se přepočítávají na mandáty, obtížněji se formuje většina a exekutivní koalice. Nevýhodou je větší závislost kandidátů na stranických strukturách než na voličích.¹⁴

Základní problém volebních systémů spočívá v nutnosti nalézt kompromis mezi spravedlivostí a proporcionalitou systému na jedné straně a jeho efektivitou na straně druhé.¹⁴

Pomocí pěti základních komponentů lze popsat konkrétní volební systémy. Jsou jimi volební obvod, forma kandidatury, struktura hlasu, volební klauzule a volební formule. U volebního obvodu je nejdůležitější jeho velikost, která se měří nikoli územní rozlohou nebo počtem obyvatel, případně voličů, ale počtem přidělovaných mandátů v daném obvodu. Velikost volebního obvodu má vliv na proporcionalitu voleb, která se zvyšuje spolu s velikostí obvodu.¹⁴

---

¹⁴ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

Rozlišujeme kandidaturu personální, která se používá u většinového volebního systému, a kandidaturu na kandidátní listině, užívanou v systému proporcionálním. Jestliže volič může odevzdat hlas pouze pro jednu kandidátní listinu a nemůže ovlivnit pořadí, v jakém jsou kandidáti na ní uvedeni, jedná se o přísně vázanou kandidátní listinu. Pokud má volič k dispozici kromě hlasu pro kandidátní listinu ještě preferenční hlasy, jimiž může ovlivnit pořadí kandidátů na listině, jde o kandidátní listinu vázanou. Třetím základním typem je otevřená kandidátní listina. V tomto případě se volič při hlasování nemusí omezovat jedinou kandidátní listinou.¹⁵

Uzavírací neboli volební klauzule je uměle stanovený práh, kterého musí strana ziskem hlasů dosáhnout, aby mohla být připuštěna k vlastnímu rozdělování mandátů. Užívá se především v proporcionálním volebním systému, v němž má zabránit přílišné fragmentaci zvoleného zastupitelského orgánu. Určitým rizikem uzavírací klauzule je to, že redukční funkce se může změnit ve funkci konzervační, která stabilizuje postavení etablovaných stran a brání přístupu nových politických subjektů.¹⁵

Získané hlasy se převádějí na mandáty pomocí matematické operace, volební formule. Existuje jich velké množství. Zabýváme-li se politickým procesem v obcích, můžeme ponechat stranou většinové volební formule, které se v komunálních volbách prakticky nepoužívají. Proporcionální volební formule jsou založeny buď na volebních kvótách, nebo na volebních dělitelích.¹⁵

Volební kvóty zjišťují počet hlasů potřebných pro zisk mandátu. Touto kvótou se pak dělí volební zisky stran. Ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR se v 90. letech užívala Hagenbachova-Bischoffova kvóta. V každém volebním kraji se zjišťovalo krajské volební číslo, jímž se pak zisky stran v daném kraji dělily.¹⁵

Formule založené na volebních dělitelích přidělují mandáty tak, že volební zisky stran postupně dělí řadou dělitelů. Vypočtené podíly se pak seřadí dle velikosti a stranám, z jejichž volebního zisku byly nejvyšší podíly vypočteny, se přidělí mandáty. Například d'Hondtova formule používá posloupnost dělitelů 1,2,3,... n (n označuje počet mandátů), Imperialiho formule pracuje s řadou 2,3,4,... n+1, Sainte-Laguë má řadu 1,3,5... 2n-1. Zvolená řada

---

¹⁵ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

dělitelů má vliv na proporcionalitu voleb. Jestliže jsou mezi děliteli malé intervaly, posiluje se nadreprezentace silných stran. Větší intervaly mezi děliteli naopak posilují proporcionalitu, a tím zvyšují šance menších stran. Malé strany nejvýrazněji posiluje tzv. dánská formule, v níž jsou značné intervaly mezi děliteli (1,4,7,... 3n-2).¹⁶

Proporcionalita voleb závisí ovšem nejen na intervalech mezi děliteli, ale i na výši prvního dělitele. Čím výše je stanoven první dělitel, tím více jsou nadreprezentovány silnější strany. V tom spočívá rozdíl mezi Imperialiho a d'Hondtovou formulí – obě formule mají stejné intervaly mezi děliteli, avšak u d'Hondta je první dělitel 1 a u Imperialiho 2. Ve zvýšení prvního dělitele spočívají rovněž úpravy základních formulí. V upraveném Sainte-Laguë je první dělitel zvýšen z 1 na 1,4, v upravené d'Hondtově formulí je první dělitel posunut z 1 na 1,42. Toto je specificky česká úprava, která byla zkomponována do novely volebního zákona pro volby do poslanecké sněmovny. Novela byla v roce 2000 sice schválena parlamentem, ale ústavní soud v lednu 2001 některá její ustanovení zrušil. Upravená d'Hondtova metoda se používá pouze ve volbách do zastupitelstev krajů.¹⁶

Při porovnávání vlastností jednotlivých volebních formulí musíme mít na paměti, že všechny tyto vlastnosti ještě závisejí na počtu přidělovaných mandátů. Obecně platí, že čím menší jsou volební obvody, tím výrazněji působí vlastnosti volebních formulí, a naopak.¹⁶

2.2.1 Volby do zastupitelstev obcí

Volby do zastupitelstev jsou upraveny v zákoně č. 491/2001 Sb. Konají se na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení. Funkční období zastupitelstev je čtyřleté. Aktivní volební právo má občan obce, tj. státní občan ČR, který dosáhl věku nejméně 18 let a je v obci přihlášen k trvalému pobytu. Volební právo má rovněž občan jiného státu, který dosáhl věku nejméně 18 let a je v obci přihlášen k trvalému pobytu, jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána. Podobně je upraveno i pasivní volební právo (právo být volen), neboť členem zastupitelstva obce může být zvolen v zásadě každý volič.¹⁷

---

¹⁶ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

¹⁷ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

Obec tvoří jeden volební obvod. Zastupitelstvo obce však může vytvořit více volebních obvodů. V hlavním městě Praze a v územně členěných statutárních městech může být městská část nebo městský obvod součástí pouze jednoho volebního obvodu.¹⁸

U komunálního volebního systému se jedná o otevřené kandidátní listiny. Volič si tedy může vybrat, zda bude hlasovat pro kandidáta jedné strany, či pro kandidáty z různých kandidátních listin. Takovéto otevřené a neblokované kandidátní listiny podporují vnitrostranickou konkurenci, omezují vliv stranických lídrů na konečný výběr kandidátů, čímž je zajištěn přímý a užší vztah mezi voliči a kandidáty.¹⁹

Každá volební strana může podat pro volby do téhož zastupitelstva obce pouze jednu kandidátní listinu; volí-li se do téhož zastupitelstva obce ve dvou nebo více volebních obvodech, může volební strana podat kandidátní listinu v každém volebním obvodě. Volební stranou podle zákona mohou být registrované politické strany a politická hnutí a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. Politická strana a politické hnutí může být součástí pouze jedné volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce. Podává-li politická strana a politické hnutí kandidátní listinu samostatně, nemůže již být pro volby do téhož zastupitelstva obce součástí jiné volební strany. Kandidát může kandidovat pouze na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce, a jsou-li vytvořeny volební obvody, pouze v jednom volebním obvodu.¹⁸

Pokud tvoří volební stranu nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů, připojí volební strana ke kandidátní listině petici podepsanou voliči podporujícími její kandidaturu. U sdružení nezávislých kandidátů jsou zapotřebí podpisy 7 % obyvatel dané obce či obvodu, u nezávislých kandidátů to jsou podpisy 5 – 0,5 % občanů v závislosti na velikosti obce či obvodu. Potřebný počet podpisů voličů je stanoven v příloze k zákonu a uveřejní jej příslušný registrační úřad na úřední desce nejpozději 85 dnů předem dnem voleb.¹⁸

---

¹⁸ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

¹⁹ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

Na kandidátní listinu může kandidátní strana uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce. Jsou-li pro volby do zastupitelstva obce vytvořeny volební obvody, může volební strana na kandidátní listině pro každý volební obvod uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik členů tohoto zastupitelstva má být v daném volebním obvodu voleno. V obcích, kde se má volit 7 a méně členů zastupitelstva, volební strana může na kandidátní listinu uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce zvýšený o jednu třetinu a zaokrouhlený na celé číslo dolů. Po uplynutí šedesátého dne přede dnem voleb do zastupitelstva obce již nelze doplňovat do kandidátní listiny další kandidáty ani vzájemně měnit jejich pořadí.²⁰

Kandidáti každé volební strany jsou uvedeni na společném hlasovacím lístku v pořadí určeném volební stranou, a to v samostatných zarámovaných sloupcích. Pořadí volebních stran stanoví registrační úřad losem. Každý sloupec je nadepsán názvem a vylosovaným číslem volební strany. V záhlaví sloupce je dále umístěn čtvereček v případě, že jsou v tomto sloupci alespoň dva kandidáti. U každého kandidáta se uvede jeho jméno, příjmení, věk, povolání, část obce nebo, nečlenil-li se obec na části, obec, ve které je kandidát přihlášen k trvalému pobytu, a název politické strany nebo politického hnutí, jejímž je kandidát členem, popřípadě údaj o tom, že je bez politické příslušnosti. Je-li volební stranou sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, uvede se navíc i označení politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo, nebo označení, že jde o nezávislého kandidáta. Je-li volební stranou koalice politických stran a politických hnutí, uvede se navíc označení politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo. Názvy politických stran a politických hnutí se uvádějí ve zkratce. Před jménem kandidáta se umístí rámeček a pořadové číslo kandidáta označené arabskou číslicí.²⁰

Ve volbách do zastupitelstev obcí se používají otevřené kandidátní listiny. Volič má k dispozici tzv. kombinovaný hlas. Může volit tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce má být zvoleno. Volič má k dispozici více postupů. Na hlasovacím lístku může označit křížkem toho kandidáta, pro kterého hlasuje, a to v kterémkoliv ze sloupců, v nichž jsou uvedeni kandidáti jednotlivých volebních stran. Může však také na hlasovacím lístku označit jednu volební stranu křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce s kandidáty volební strany.

---

²⁰ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

Zároveň může označit v rámečku před jménem kandidáta křížkem další kandidáty, pro které hlasuje, a to v libovolných samostatných sloupcích, ve kterých jsou uvedeny ostatní volební strany. Tak volí přednostně jednotlivě označené kandidáty, dále tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu členů zastupitelstva, kteří mají být zvoleni, a označených jednotlivých kandidátů, a to v pořadí, v němž jsou kandidáti označené volební strany uvedeni v jejím sloupci.²¹

Každý volič hlasuje osobně. Zastoupení není přípustné. Poté, co označí volič svůj hlasovací lístek, jej volič vloží do úřední obálky, kterou obdržel od okrskové volební komise. Po vynětí hlasovacích lístků z úředních obálek okrsková volební komise sečte hlasy pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty. Počet hlasů odevzdaných pro volební stranu je dán součtem všech hlasů, které obdrželi její kandidáti. Hlasuje-li se v okrsku do zastupitelstva města nebo do zastupitelstva hlavního města Prahy a současně do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části, hlasovací lístky se před sčítáním rozdělí podle jednotlivých druhů zastupitelstev a poté se sčítají zvlášť.²¹

Platný hlas bude okrskovou komisí započten pro kandidáta takto:

- a) jsou-li označeni pouze jednotliví kandidáti kterékoliv volební strany, obdrží hlas každý takto označený kandidát,
- b) je-li označena pouze volební strana, obdrží hlas každý kandidát této volební strany, nejvýše však tolik kandidátů v pořadí dle hlasovacího lístku, kolik činí počet volených členů zastupitelstva,
- c) je-li označena volební strana a zároveň jednotliví kandidáti ostatních volebních stran, obdrží nejdříve hlas každý jednotlivě označený kandidát ostatních volebních stran a poté v pořadí dle hlasovacího lístku tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu volených členů zastupitelstva a počtu jednotlivě označených kandidátů,

---

²¹ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

- d) ke kandidátům, kteří se kandidatury vzdali nebo byli odvoláni, a k hlasům pro ně odevzdaným se nepřihlíží.²²

Český statistický úřad (ČSÚ) zjistí ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování předaných okrskovými volebními komisemi, kolik hlasů bylo odevzdáno pro každého kandidáta na kandidátní listině a kolik pro každou kandidátní listinu. Dále zjistí celkový počet platných hlasů pro všechny kandidátní listiny, a která z kandidátních listin získala méně než 5 % z celkového počtu platných hlasů vyděleného voleným počtem členů zastupitelstva; k takovým kandidátním listinám a hlasům pro ně odevzdaným se již nepřihlíží. Zjistí-li Český statistický úřad, že do dalšího zjišťování výsledků voleb nepostupují alespoň 2 kandidátní listiny, snižuje se hranice 5 % postupně vždy o 1 % až do splnění uvedené podmínky. Dále ČSÚ zjistí, zda bude takto obsazena alespoň nadpoloviční většina mandátů, popřípadě zda bude celkový počet přidělených mandátů v rámci celé obce větší než 5. Nebude-li uvedená podmínka splněna, snižuje dále procentní hranici postupně vždy o další procento až do splnění i této druhé podmínky. Byla-li pro volby do příslušného zastupitelstva podána 1 kandidátní listina, k hranici 5 % se nepřihlíží.²²

ČSÚ poté dělí celkový počet platných hlasů, který obdržela postupující kandidátní listina, postupně čísly 1,2,3 a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině (d'Hondtova volební formule). Podíly vypočítané seřadí ČSÚ podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva obce přiděleny. Za každý podíl obsažený v této početní řadě získá kandidátní listina jeden mandát. V případě rovnosti podílu je rozhodující celkový počet hlasů, který získala kandidátní listina, a je-li i ten stejný, rozhodne los.²²

ČSÚ vydělí celkový počet hlasů odevzdaných pro volební stranu počtem kandidátů této volební strany. Má-li některý z kandidátů nejméně o 10 % více hlasů, postupuje v kandidátní listině na první místo. Je-li takových kandidátů více, určí se jejich pořadí podle počtu hlasů, které byly pro ně odevzdány; v případě rovnosti hlasů mezi postupujícími kandidáty je rozhodující původní pořadí kandidátů na kandidátní listině. Pokud nedojde ke změně pořadí,

---

²² ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

přikáže ČSÚ mandáty přidělené kandidátní listině na ní uvedeným kandidátům podle pořadí, v jakém jsou uvedeni na kandidátní listině.²³

Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením. Ke zvolení dojde ukončením hlasování. Uvolní-li se mandát v zastupitelstvu obce, nastupuje za člena tohoto zastupitelstva náhradník z kandidátní listiny téže volební strany, a to dnem následujícím po dni, kdy došlo k zániku mandátu. Není-li náhradník, zůstane mandát uprázdněn do konce funkčního období zastupitelstva obce. Nové volby do zastupitelstva obce se podle tohoto zákona konají:

- a) jestliže se počet členů zastupitelstva sníží o více než polovinu oproti počtu určenému podle zákona a nejsou-li náhradníci,
- b) jestliže se počet členů zastupitelstva obce sníží pod hranici 5 a nejsou-li náhradníci,
- c) dojde-li ke vzniku nové obce,
- d) dojde-li ke vzniku nové městské části nebo nového městského obvodu,
- e) dojde-li k rozpuštění zastupitelstva obce podle zvláštního právního předpisu.

V posledních 6 měsících funkčního období zastupitelstev obcí se nové volby nekonají.²³

2.2.2 Volby do zastupitelstev krajů

Volby do zastupitelstev krajů jsou upraveny v zákoně č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů. Zastupitelstvo se volí na čtyřleté funkční období. Volby se samozřejmě konají, jako volby do zastupitelstev obcí, tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásad poměrného zastoupení.²³

Jelikož je tato diplomová práce zaměřena spíše na fungování obcí, nebudu tuto problematiku dále rozvíjet.

---

²³ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

3 Skladba obecního rozpočtu

Nalézt jednoznačnou definici rozpočtu je v podstatě nemožné. Rozpočet totiž sehrává dvojí roli ve společnosti a to roli hospodářskou a roli státoprávní. Podle toho, která role je v popředí, je charakterizován i jednotlivými odborníky. Zpravidla bývá rozpočet posuzován ze stránky hospodářské a to jako číselný hospodářský plán pro určité, časově omezené, zpravidla jednorocní finanční období, jehož hlavní náplní jsou příjmy i výdaje spojené s tímto obdobím.²⁴

Vznik rozpočtu je reakcí na vzrůstající společenské potřeby veřejné instituce se specifickým účelem, kterým by bylo podílení se na dotváření a zlepšování životních podmínek lidí s možností uplatnit dílčí solidaristické prvky. Vývoj společnosti ukazuje, že období předcházející vzniku státního rozpočtu lze charakterizovat v dějinném kontextu požadavkem na tvorbu nejrůznějších pokladen, popř. specificky utvářených fondů.²⁴

Prostřednictvím rozpočtů dochází k přerozdělování zdrojů od subjektů tvořících zdroje k těm, kdo zdroje nevytváří, ale kteří jsou nedílnou součástí společnosti, a společnost by bez nich nemohla existovat. Jak velké bude přerozdělování mezi skupinami obyvatelstva nebo mezi oblastmi státu, záleží na řadě faktorů. Jde zejména o vzájemné působení principu solidarity a principu každý za své. Zajištění určité standardní úrovně nejdůležitějších veřejných statků pro celé území státu je nezbytně nutné. A současně je také nutné zajistit určitou stabilizaci ekonomického vývoje a to je možné pouze prostřednictvím centrálního rozpočtu. Územní rozpočty mají naopak respektovat rozdílné preference obyvatelstva, avšak zájem obyvatel o věci veřejné není často příliš velký a tak preference většiny se může lišit od skutečnosti.²⁴

3.1 Rozpočtové právo v systému finančního práva

Finanční právo upravuje společenské vztahy, které vznikají, mění se a zanikají v procesu tvorby, rozdělování a používání veřejných peněžních fondů a v procesech s tímto souvisejících. Finanční právo tím, že reguluje finanční činnosti státu, se podílí na tvorbě materiálního předpokladu fungování veřejné správy a celého systému veřejné moci a současně i celé řady subjektů poskytujících veřejné statky sloužící k uspokojování veřejných potřeb.

---

²⁴ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

Tyto statky jsou různou měrou poskytovány veřejným sektorem a jsou zajišťovány státem a obcemi, a financovány zcela nebo z části z finančních prostředků soustředěných v soustavě veřejných rozpočtů. Problematika veřejných rozpočtů tvoří ucelený subsystém českého finančního práva nazývaný rozpočtové právo.²⁵

Rozpočtové právo můžeme definovat jako souhrn právních norem, které se zabývají chováním subjektů finančněprávních vztahů k veřejným rozpočtům, ale i jako souhrn finančněprávních norem upravujících rozpočtovou soustavu, rozpočtový proces a každoročně státní rozpočet. Tento souhrn právních norem zahrnuje jak normy hmotněprávního charakteru, tak i procesněprávního charakteru.²⁵

3.2 *Prameny rozpočtového práva*

Právní úpravu rozpočtově právních vztahů nalezneme v:

- obecně závazných normativních aktech vnitrostátních,
- přímo aplikovatelných aktech evropského práva,
- směrnicích Rady ES,
- mezinárodních smlouvách.

Obecně závazné normativní akty jsou případem pramenů evropské kontinentální právní kultury s tím, že národní právní řády vytvářejí jejich specifické formy a hierarchické systémy. V souvislosti s členstvím České republiky v Evropské unii jsou obecně závazné normativní akty vnitrostátní hierarchicky podřízené právu Společenství.²⁵

Primární obecně závazné normativní akty vnitrostátní zavádějí novou regulaci rozpočtově právní vztahů. Mezi primárně obecně závazné normativní akty patří:

- akty tvořící ústavní pořádek České republiky,
- zákony Parlamentu České republiky, zákony recipované do právního řádu České republiky v souladu se zásadou materiální kontinuity právního řádu podle ústavního zákona č. 4/1993 Sb., o opatření související se zánikem České a Slovenské

---

²⁵ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

Federativní Republiky, zákonná opatření Senátu v případě rozpuštění Poslanecké sněmovny, případně další normativní akty recipované do právních řádů předchůdců České republiky, a převzaté i poslední recepcí, stojící hierarchicky na roveň zákona,

- obecně závazné vyhlášky územních samosprávných celků vydané v samostatné působnosti.²⁶

Sekundární obecně závazné normativní akty provádějí nebo konkretizují primární obecně závazné normativní akty. U sekundárních obecně závazných normativních aktů se jedná o:

- nařízení vlády,
- vyhlášky a opatření České národní banky,
- vyhlášky a opatření ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy,
- nařízení územní samosprávy v přenesené působnosti.

Obecně závazné normativní akty jsou pramenem finančního a rozpočtového práva jen tehdy, obsahují-li právní formy regulující předmět finančního práva.

Obecně závaznými normativními akty nejsou různé pokyny, instrukce, směrnice, výzvy, opatření, byť jsou vydána ministerstvy, správními úřady a podobně a svým uspořádáním, stylem, nebo i způsobem sdělení se snaží někoho zavazovat nebo ukládat určité povinnosti mimo přímo podřízené složky veřejné správy.²⁶

Rozpočtové právní normy upravují předmět rozpočtového práva, jako např. rozpočtovou soustavu, obsah státního rozpočtu, obsah rozpočtů územních samosprávných celků, fondovní hospodaření, rozpočtový proces, ať již na úrovni státního rozpočtu či rozpočtu územních samospráv, současně také vztahy vznikající v procesu tvorby, rozdělování a používání veřejné peněžní masy v soustavě veřejných rozpočtů.²⁶

---

²⁶ PAŘÍŽKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

3.3 Zásady rozpočtového práva

Pro určení zásad rozpočtového práva je třeba provést zobecnění principů platných v rámci jeho jednotlivých systémů nižších řadů a určit, zda se jedná o principy platné v rámci celého pododvětví.

Speciálně v rámci tvorby rozpočtového práva by měly pro zákonodárce platit následující principy:

- respektování ekonomických pravidel zvoleného modelu hospodářství,
- předvídání krátkodobých i dlouhodobých následků finančně právní regulace,
- zohlednění právní regulace příbuzných úseků veřejných finančních činností,
- omezení vlivu výkyvů v hodnotě peněž na stabilitu norem finančního práva,
- plynulost změn výše finančních dávek,
- ochrana zájmů většiny před pronikáním zájmů různých lobby,
- respektování jednotné finančně právní terminologie,
- zohlednění úrovně právního a ekonomického vědomí adresátů právních norem,
- respektování mezinárodních závazků.

Obecné principy finančního práva jsou:

- zásada demokratismu,
- zásada legality,
- zásada legitimacy.

Zásada demokratismu je obecným principem zakotveným již v čl. 1 Ústavy ČR, který vychází z podstaty České republiky jako demokratického státu založeného na úctě k právům a svobodám člověka a občana.²⁷

---

²⁷ PAŘÍŽKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

Zásada legality je jedním ze základních principů platných v právním státu kontinentální právní kultury. Mocenský charakter finančně právních vztahů subjektů s povahou orgánu státní moci, je tento subjekt oprávněn uplatňovat tuto moc jen v souladu se zákonem, který stanoví případy, meze a způsoby jejího uplatnění, čili může činit jen to, k čemu je zákonem oprávněn. Naopak adresát mocenského působení, většinou adresát finanční správy, není-li sám orgánem státní moci, může činit vše, co není zákonem zakázáno a nemůže být nucen k něčemu, co zákon neukládá.²⁸

U zásady legitimacy se mocensky nadřazený subjekt se tímto subjektem stává jedině a toliko na základě zákona.²⁸

Všechny rozpočty mají řadu společných rysů, zejména pokud jde o proces jejich navrhování či schvalování, rovněž tak kontrola či sankce uplatňované při porušení stanovených pravidel jsou obdobné.²⁸

Rozpočtové zásady představují určitý systém poznatků, zkušeností, které se nahromadily v průběhu historického vývoje státního rozpočtu a ostatních veřejných rozpočtů, a současně i rozpočtového procesu, které odrážejí určité zákonitosti a kterými se vyjadřují určité skutečnosti, tedy zásady:

- zásady univerzální,
- zásady uplatňované v rozpočtovém procesu,
  - zásady při řízení rozpočtového procesu,
  - na zásady, které se uplatňují při hospodaření s rozpočtovými prostředky.²⁸

Zásady univerzální

a) Požadavek na kvalitu rozpočtu

Podstatou je, že při dosahování příjmů a při vynakládání výdajů se nesmí ztrácet smysl pro konečný užitek, např. ukvapený prodej movitého majetku anebo snaha o co největší úspory výdajů, může zmařit hodnotu majetku ve vlastnictví státu, kraje či obce.²⁸

---

²⁸ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

b) Vyrovnanost rozpočtu

Obecně lze mít za to, že přebytkový rozpočet může zbytečně zpomalovat hospodářský rozvoj a naopak schodkový rozpočet sice tento rozvoj zrychluje, ale na účet budoucích období. Je tedy důležité sledovat vyrovnanost rozpočtu při schvalování i během celého roku.²⁹

c) Provádění změn rozpočtu

Je důležité si uvědomit, kdy je změna rozpočtu nutností, nebo alespoň moudrým opatřením, a naopak, kdy stojí za to trvat na platném rozpočtu a nepřizpůsobovat ho běžně dosahovaným výsledkům. Změnu rozpočtu je nutno uskutečnit, má-li dojít k novému rozdělení peněz v rámci rozpočtu, tzn. v případě, kdy se mají přerozdělit rozpočtové výdaje u příjemců rozpočtových limitů nebo jiných úkolů. Užitečnou, ne však povinnou změnou rozpočtu je reakce na příznivější plnění rozpočtových příjmů v porovnání se schváleným rozpočtem.²⁹

d) Orgány odpovědné za hospodaření podle rozpočtu

Odpovědnost za hospodaření s rozpočtovými prostředky má každý, komu byly svěřeny do jeho působnosti. Rozpočet schvalují zákonodárné sbory a tyto jediné mají pravomoc rozhodovat o změnách jim schváleného rozpočtu, protože i to znamená schvalování rozpočtu, byť dílčích změn a doplňků.²⁹

e) Časové použití rozpočtu

Tato zásada musí být respektována vždy, když na své výdaje používá státní účelové prostředky, které jí byly dány pro časově omezené období. Proto také u takového účelového financování hrozí riziko, že se před koncem roku utrácejí peníze bez ohledu na jejich hospodárnost a tím můžeme říct, že dochází vlastně k jejich plýtvání.²⁹

f) Účelovost rozpočtových prostředků

Každý dárcce přirozeně požaduje, aby mohl rozhodnout, na jaké účely budou jeho prostředky použity.²⁹

g) Zásada každoročního sestavování a schvalování veřejných rozpočtů

---

²⁹ PAŘÍŽKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

Tato zásada spočívá v sestavování a schvalování veřejných rozpočtů vždy na příslušný fiskální rok a omezenou časovou platností takovýchto veřejných rozpočtů na jeden rok. Tato časová zásada je zakotvena v rozpočtových pravidlech a to jak tzv. velkých, i malých.³⁰

h) Zásada reálnosti a pravdivosti veřejných rozpočtů

Reálně a pravdivě sestavený veřejný rozpočet by měl minimalizovat nutnost provádět rozpočtové přesuny formou rozpočtových opatření v průběhu celého rozpočtového roku.³⁰

i) Zásada úplnosti veřejných rozpočtů

Všechny výdaje a všechny příjmy související s plněním veřejných úkolů by měly být obsaženy ve veřejných rozpočtech.³⁰

j) Zásada jednotnosti veřejných rozpočtů

Shodná klasifikace a třídění příjmů a výdajů ve všech typech veřejných rozpočtů a to na základě vyhlášky o rozpočtové skladbě.³⁰

k) Zásada přehlednosti veřejných rozpočtů

Opět dle vyhlášky o rozpočtové skladbě, kde jsou přesně klasifikovány příjmy a výdaje v soustavě veřejných rozpočtů.³⁰

3.4 Subjekty rozpočtového práva

Nejobecnější členění subjektů rozpočtového práva je na fyzické osoby, právnické osoby a stát. Mezi další subjekty patří organizační jednotky, které nemají právní subjektivitu, což znamená, že nejsou právnickými osobami (např. organizační složky územních samosprávných celků). I přes to, že tyto subjekty nemají právní subjektivitu, rozpočtové právo jim přiznává být subjektem těchto právních vztahů.³⁰

Dále jsou za subjekty rozpočtového práva považovány orgány státu a správní úřady, i když některé opět nemají právní subjektivitu, jsou subjekty rozpočtového práva, jako např. ministerstvo financí a správci jednotlivých kapitol státního rozpočtu.³⁰

---

³⁰ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

Další subjekty rozpočtového práva:

- obce,
- kraje,
- dobrovolné svazky obcí,
- státní fondy,
- Regionální rady regionů soudržnosti,
- Příspěvkové organizace státu či územních samosprávných celků,
- Všeobecná zdravotní pojišťovna,
- Česká konsolidační agentura,
- státní podniky, apod.

Subjektem rozpočtového práva jsou jednoduše ti, kteří jsou napojeni různou měrou na státní rozpočet či jiný veřejný peněžní fond, popřípadě hospodaří s majetkem státu nebo územního samosprávného celku.³¹

Dalšími subjekty jsou rozpočtové jednotky, které jsou napojeny na veřejné rozpočty. Tyto jednotky rozdělujeme na:

- a) státní rozpočtové jednotky,
  - organizační složky státu (ministerstvo financí),
  - správci kapitol státního rozpočtu,
  - další organizační jednotky státu,
  - státní příspěvkové organizace,
  - státní fondy,

---

³¹ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

- ostatní veřejnoprávní korporace státu (Všeobecná zdravotní pojišťovna, Česká konsolidační agentura, školské právnické osoby),
- b) místní rozpočtové jednotky,
  - organizační složky územních samosprávných celků,
  - příspěvkové organizace územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.³²

3.5 Rozpočty územních samosprávných celků

Rozpočty územních samosprávných celků tvoří rozpočty obcí, krajů, dobrovolných svazků obcí a současně ještě do tohoto systému zahrnujeme rozpočty statutárních měst, rozpočet hlavního města Prahy a městských částí a městských obvodů. O těchto rozpočtech můžeme jednak hovořit jako o rozpočtech územních samosprávných celků, nebo jako o rozpočtech místních, případně municipálních. Municipalita je obecní samospráva, popřípadě samosprávné orgány jednotlivých územně samosprávných jednotek.³²

Místní rozpočty patří z hlediska jednotlivých stupňů vlády k veřejným rozpočtům nejnižší úrovně. Jejich veřejnost dovozujeme tím, že obce a kraje jsou veřejnoprávními korporacemi a současně tyto rozpočty jsou schvalovány na zasedáních zastupitelstev, která jsou veřejná. Princip rozpočtového hospodaření je zakotven zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů a v rozpočtových pravidlech zákon č. 250/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, hovoříme zde o tzv. malých rozpočtových pravidlech. Ke zvláštnostem rozpočtového hospodaření obcí a krajů patří skutečnost, že obec a kraj má vlastní majetek, má právo mít vlastní peníze, které shromažďuje jednak v rozpočtu obce a kraje a jednak v účelovém peněžním fondu. Rozpočet obce a kraje jako hlavní finanční nástroj hospodaření obce musí vyjadřovat všechny finanční vztahy, které má obec a kraj ke svému ekonomickému okolí. Tyto vztahy má obec ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům státních fondů a současně i k jiným subjektům včetně občanů.³²

---

³² PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

V rámci naplňování Ústavou České republiky založené dvojstupňovitosti územních samospráv byla s tímto přijata pravidla finančního hospodaření (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů), a to nejen krajů, ale současně i obcí a svazku obcí. Rozpočtová pravidla územních samosprávných celků jsou jedním z kroků probíhající reformy veřejné správy současně s právní úpravou postavení krajů, a obcí, v této souvislosti je také samostatně řešena i právní úprava hospodaření s majetkem samosprávných celků, která bohužel ještě není dořešena. Velmi úzce souvisí s touto problematikou zákon o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (dále jen zákon o rozpočtovém určení daní). Samostatné řešení stojící mimo rozpočtová pravidla republiky i mimo rozpočtová pravidla územních rozpočtů je z toho důvodu, že podíly jednotlivých článků soustavy veřejných rozpočtů na výnosu státních daní je a do budoucna bude třeba dle situace přizpůsobovat reálné situaci, což je předpokládáný vývoj výdajů, které mají být financovány ze státních daní pro daný fiskální rok, ale i vývoji samostatného výnosu státních daní. V rámci takovýchto makroekonomických vztahů mohou působit na jednotlivé roční rozpočty natolik, že na ně bude třeba reagovat změnou rozpočtového určení daní, aniž by to vyvolávalo další změny rozpočtových pravidel.³³

Koncepce zákona o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků co do vztahu k právu Evropského společenství není upraven v rámci společenství jednotně, ale jednotlivá ustanovení ať již přímo nebo nepřímo se blíží zásadám, které se všeobecně uplatňují v EU.³³

Při zaměření na vztah těchto rozpočtů k rozpočtu státnímu můžeme říct, že stávající struktura veřejných rozpočtů nemá žádné přímé dopady jak na státní rozpočet, tak i na rozpočty územních samosprávných celků.³³

Základní princip rozpočtového hospodaření je spatřován v prvku finančního vztahu mezi rozpočtem státním a rozpočty obcí, kde se zaručuje, že z rozpočtů územních nelze odčerpávat „nad“ zdroje a že každý územní samosprávný celek odpovídá za výsledky svého hospodaření. Dále je potřeba poukázat i na zvláštní vztah státu k územním samosprávným celkům, který je v tom, že stát jim přenechává část svých příjmů na státních daních, přičemž tyto příjmy již

---

³³ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

nemají charakter dotace ze státního rozpočtu, byť funkci mají obdobnou a to zabezpečit pro ně zdroje potřebné k plnění takových úkolů, které jim ze zákona náleží.³⁴

Finanční hospodaření územních samosprávných celků a svazků obcí se řídí jejich ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem. Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí je finančním plánem, programem, jímž se řídí financování činností územního samosprávného celku a svazku obcí. Při zpracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu. Rozpočtový rok je tak jako u státního rozpočtu shodný s rokem kalendářním a hovoříme o něm jako o roce fiskálním.³⁴

Rozpočet obce je sestavován jako rozpočet vyrovnaný. Může být schválen jako přebytkový, pokud jsou některé příjmy daného roku určeny pro využití v roce následujícím, nebo jsou určeny ke splácení jistiny úvěrů z let předchozích. Rozpočet tedy může být schválen jako schodkový, lze-li schodek uhradit finančními prostředky minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje vlastních dluhopisů, tj. návratných zdrojů.³⁵

Pokud nebude rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření pravidly rozpočtového provizoria. Příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení.³⁵

Obecní rozpočty jsou velice důležitým článkem v soustavě veřejných rozpočtů. Zejména s ohledem na pokračující decentralizaci a s tím související decentralizované využití veřejných financí.³⁶

3.6 Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled se sestavuje na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2-5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Obsahem rozpočtového výhledu jsou základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobějších závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě

---

³⁴ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

³⁵ MARKOVÁ, Hana. *Rozpočtové právo*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2001. ISBN 80-7179-633-6.

³⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Místní rozpočty*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997. ISBN 80-7079-704-5.

realizovaných záměrů. Jeho sestavování je povinné, protože má sloužit jen pro účely územního samosprávného celku a má být přizpůsobován pouze jeho vlastním potřebám. Zákon nepředepisuje v rámci rozpočtového výhledu žádnou formu, tzn., že nemusí mít stejný obsah, jednotný způsob a i doba na jakou bude vypracován, se může lišit. Pokud ovšem nepůjde o jeho zpracování, bude účelné postupovat podle jednotného třídění, a to platné rozpočtové skladby, což nám dává možnost pro případnou srovnatelnost rozpočtového výhledu v územním porovnání.³⁷

Vedle rozpočtu, který je základním peněžním fondem územně samosprávných celků, mají územně samosprávné celky možnost zřizovat ještě další peněžní fondy a to buď jako účelové anebo bez účelového určení, přičemž zdroje těchto fondů mohou být tvořeny buď z přebytku uplynulého roku, nebo z příjmů běžného roku, ty musí být ovšem mimořádné, že nebudou určeny ke spotřebě v daném fiskálním roce a také nelze opomenout, že jako zdroje mohou být použity převody prostředků z rozpočtu během roku do účelových peněžních fondů a to buď sociálních, nebo jinak účelových.³⁷

3.7 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba je systematické, jednotné a přehledné třídění, které umožňuje zabezpečit jednotnost a přehlednost rozpočtů v rozpočtové soustavě, analyzovat příjmy a výdaje mezi obcemi, či regiony, sumarizovat příjmy a výdaje s využitím tzv. konsolidace, která eliminuje riziko několikanásobného načítání určité operace, třídění příjmů a výdajů na návratné a nenávratné povahy a zajistit potřebné informace a jejich využití v municipální a regionální politice.³⁸

Je upravena vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, a umožňuje analyzovat příjmy a výdaje za celou rozpočtovou soustavu pomocí využití třídění z hlediska:

- odpovědnostního – kapitolního,
- druhového členění,

---

³⁷ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

³⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

- odvětvového členění,
- konsolidačního členění.³⁹

3.8 Příjmy a výdaje místních rozpočtů

Příjmy obcí by měly mít několik pravidel, aby bylo umožněno obci vědět, kolik finančních prostředků bude mít k dispozici. Příjmová základna by tedy měla být objemově vydatná (výnosné příjmové zdroje), relativně stabilní (z pohledu dlouhodobého výnosu příjmových zdrojů), právně zaručená (zaručení příjmu prostřednictvím práva) a schopná flexibility (přizpůsobování změnám podmínek).³⁹

S ohledem na téma této diplomové práce, bude větší pozornost věnována příjmům rozpočtu, zejména příjmům daňovým.

Obecně by měly být příjmy rozpočtů:

- dostatečně výnosné k přiměřené soběstačnosti článků územní samosprávy,
- závislé na aktivitě obce – většina nedaňových příjmů
- rovnoměrně rozloženy
- plánovatelné
- administrativně nenáročné na správu a výběr daní a poplatků.⁴⁰

Nejdříve si příjmy rozdělíme na příjmy běžné a kapitálové. Běžnými příjmy se rozumí ty, které se v rozpočtu každoročně opakují, i když ne ve stejném objemu. Financují se z nich každoročně se opakující potřeby, zejména na zabezpečení lokálních veřejných statků. Můžeme je členit:

a) dle charakteru:

---

³⁹ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

⁴⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

- a. daňové, nenávratné příjmy (povinné platby stanovené daňovými zákony),
  - b. nedaňové, tedy všechny ostatní příjmy,
- b) podle původu:
- a. příjmy vlastní, tj. místní daně, svěřené daně, sdílené daně, správní poplatky za úkony, vlastní nedaňové příjmy, uživatelské poplatky,
  - b. příjmy z přerozdělovacích procesů, tedy nenávratné transfery (příjmy ze sdružování finančních prostředků na zajištění veřejných statků, a to neinvestičního charakteru, dary) a návratné (krátkodobé a překlenovací úvěry).⁴¹

Kapitálové příjmy se v rozpočtu objevují jednorázově. Většinou jsou účelové a slouží k financování potřeb, které by měly sloužit budoucím generacím. Můžeme je dělit:

- a) vlastní (příjmy z prodeje majetku, cenných papírů),
- b) příjmy z přerozdělovacích procesů,
  - a. nenávratné transfery (dotace, finanční prostředky z fondů Evropské unie),
  - b. návratné (střednědobý nebo dlouhodobý úvěr, příjmy z emise komunálních cenných papírů).

V posledních letech tvoří velkou část příjmů v rozpočtech obcí příjmy daňové. Daňové určení (v ČR se užívá termínu rozpočtové určení daní – RUD) je vymezeno zvláštním zákonem. Daňové určení určuje druhy daní, které jsou vybírány dle celostátně platných daňových zákonů, jejichž výnos však plyne celý přímo do rozpočtů obcí nebo do rozpočtů regionů. Jsou to tzv. svěřené daně. Stanoví rovněž podíl na celostátně vybíraných daních, který bude příjmem rozpočtu obce, jsou to tzv. sdílené daně. Rovněž existují daně, které obce využívají na svém území, různé municipální daně.⁴¹

---

⁴¹ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

Co se týče sdílených daní, jsou to většinou daně důchodového typu, ale i majetkové daně, který zdaňují transfer vlastnických práv k majetku, o jejichž výnos se dělí státní rozpočet zpravidla s rozpočty regionů. V některých zemích je sdílenou daní i daň z přidané hodnoty, o kterou se dělí státní rozpočet zpravidla s rozpočty jednotlivých stupňů územní samosprávy. Tyto podíly jsou konkretizovány zákonem. Podíly na výnosu sdílených daní se určují jednotlivým obcím podle podílu počtu obyvatel obce k celostátnímu počtu obyvatel, nebo podle podílu vybírané daně na daném území. O použití tohoto výnosu rozhodují volené orgány územní samosprávy.⁴²

S RUD souvisí daňová pravomoc, která je u územní samosprávy omezená, zejména u svěřených a sdílených daní, z důvodu přerozdělovací a stabilizační funkce. Všechny náležitosti daně, tzn. předmět, subjekt, způsob výpočtu základu daně, popř. jeho úpravy, sazby daně, osvobození a úlevy, způsob výpočtu daňové povinnosti určuje platný zákon. Větší daňovou pravomoc mají články územní samosprávy u vlastních místních daní.⁴²

Tradičním příjmem územních rozpočtů jsou některé daně majetkového typu. Jedná se o pravidelný, stabilní příjem, avšak v posledním stolení málo výnosným. Méně stabilními jsou daně z převodu vlastnických práv k majetku.⁴²

Nejvýnosnějšími daněmi jsou daně z příjmů, většinou se však využívá podíl na celostátním výnosu těchto daní. Méně se využívají nepřímé spotřební daně. Jde ale především o příjem do státního rozpočtu a pro územní rozpočty to znamená spíše podíl na dani z přidané hodnoty.⁴²

Dalším příjmem jsou majetkové daně. Majetkové daně jsou zejména považovány za cenu za ochranu majetku, stabilní příjem, nástroj snížení koncentrace majetku, cenu služeb, cenu za výhodné postavení (možnost použít majetek jako zástavu), cenu - poplatek za služby (komunikace, veřejné osvětlení), způsob zdanění druhu zboží (bydlení ve vlastním domě), způsob zdanění příjmů, které nebyly zdaněny daní z příjmů.⁴²

---

⁴² PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

Daně z příjmů se ve 20. století staly rozhodujícím příjmem rozpočtových soustav, zčásti se také staly příjmem územních rozpočtů, což umožnilo zvýšit objem územních rozpočtů v rámci určité míry fiskální decentralizace.⁴³

Individuální daň z příjmů zdaňuje příjmy občanů, fyzických osob. Využívá-li se tato daň jak příjem do rozpočtů obcí, má formu:

- podílu na celostátním výnosu daně z příjmu,
- svěřené daně, příslušný článek územní samosprávy má určitou pravomoc uvalovat tento typ daně, použije pak tyto formy:
  - systém zvláštní sazby daně, většinou proporcionální,
  - zvláštní místní daň z příjmů s pravomocí územní samosprávy ovlivňovat předmět daně a sazbu daně, stejně jako úlevy.⁴³

Daň ze zisku korporací, firem zdaňuje zisk, popř. ostatní druhy příjmů podniků, tj. právnických osob. Do územních rozpočtů zpravidla plyne podíl na celostátním výnosu této daně.⁴³

Další tradiční daní je daň spotřební. Pokud jsou spotřební daně příjmem územních rozpočtů, pak nejčastěji jde o podíl na celostátním výnosu spotřební daně univerzálního typu – nejčastěji daně z přidané hodnoty jako daně sdílené. Podíl se zpravidla stanovuje v závislosti na počtu obyvatel daného území.⁴³

Daně jsou upravovány celostátně platným zákonem, který vymezuje soustavu daní a je v pravomoci územní samosprávy, které daně z tohoto systému zvolí a bude vybírat. Do územních rozpočtů by měly být vymezeny daně, u nichž:

- je základ daně stabilní (zajistí budoucí stabilní výnos),
- je obtížné vyhýbat se dani,

---

⁴³ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

- je nemožné převést daňový výnos do jiné obce
- nedochází k daňové externalitě (aby neměli užitek z daně lidé jiné obce),
- je lehce zjištělná daňová povinnost,
- jsou respektovány obecné daňové zásady,
- je zajištěna daňová výnosnost i administrativní nenáročnost výběru a správy daní.

Mezi nejčastější místní daně patří daň ze psů, daň ze sázení, daň ze zábavy, daně ze spotřeby alkoholu, tabáku, z pohonných hmot, z motorových vozidel, apod.⁴⁴

Další součástí rozpočtu jsou samozřejmě výdaje. Výdaje je možné členit dle různých hledisek, důležité je však třídění dle platné rozpočtové skladby. Umožňuje srovnání objemu, struktury a vývoje výdajů z časového i prostorového hlediska. Platná rozpočtová skladba třídí výdaje z druhového hlediska do tříd na běžné výdaje a kapitálové výdaje, umožňuje však i třídění na výdaje nenávratné a návratné, které jsou důležité z pro rozpočtové analýzy a plánování. Z odvětvového hlediska třídí výdaje dle účelu použití a funkcí.⁴⁵

V praxi se u nás používá členění rozpočtů na:

- výdaje na financování vlastní činnosti obce (alokační výdaje),
- výdaje ve formě nenávratných dotací, případně návratných finančních výpomocí, dary, apod.,
- výdaje z titulu plnění uzavřených smluv (splácení půjček včetně úroků),
- výdaje související s finančním trhem (emise komunálních obligací).

Výdaje na splácení dříve čerpaných půjček a dříve emitovaných dluhopisů jsou tříděny rozpočtovou skladbou – třída 8 – financování.⁴⁵

---

⁴⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

⁴⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

Ve výdajích obcí jsou i platby daní, pokud u nich existuje předmět daně a příslušný daňový zákon územní samosprávu od platby neosvobozuje.⁴⁶

Pro ekonomické analýzy je důležité analyzovat a vyhodnocovat tzv. mandatorní výdaje obcí (jsou to výdaje běžné, každoročně se opakující a jejich snižování je velice obtížné). Jejich objem a struktura ovlivňuje rozsah samostatné a přenesené působnosti. V praxi jde o princip solidarity – stejné požadavky na strukturu a kvalitu základních veřejných statků.⁴⁶

---

⁴⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1

4 Porovnání nově navrhovaného a starého systému rozpočtového určení daní

Daňová konkurence se hodnotí negativně a je snaha ji předcházet, proto se omezuje ze strany státu míra daňové pravomoci územní samosprávy zasahovat do konstrukce daní a tím i do daňového zatížení. Existují tedy snahy harmonizovat konstrukci daní a celkové daňové zatížení. Jelikož je to v praxi velice obtížné, postupuje se v posledních letech spíše ke koordinaci daní, koordinace daňového zatížení, a to i na úrovni územní samosprávy.⁴⁷

Daně plynoucí do rozpočtů územní samosprávy by neměly ovlivňovat ekonomické chování poplatníků daní, kromě situace, kdy je záměrem využít daně k ovlivnění určité změny v ekonomickém chování poplatníků daně.⁴⁷

Nerovnosti v daňovém výnosu svěřených daní mezi obcemi ovlivňuje nerovnoměrné rozložení základu daně. To může mít vliv na vznik i výrazných rozdílů mezi bohatými a chudými obcemi a regiony. Pro zmírnění těchto rozdílů se využívají finanční nástroje, jako jsou všeobecné neúčelové dotace. Územní samospráva nemůže sazby daní ovlivňovat, přesto může mít konstrukce sazeb vliv i na nerovnoměrně rozložený daňový výnos mezi obcemi. Osvobození a úlevy na dani obecně snižují daňový výnos, tzn. i na úrovni samosprávy, komplikují a prodražují náklady na výběr a správu daně a umožňují daňové úniky. Obecně se od nich ustupuje, i když jsou nástrojem využití zásady spravedlnosti schopnosti platit daň, kterou mohou právě obce bezprostředně a fundovaně posoudit. Jestliže se využívají, jsou zpravidla upraveny celostátně platným daňovým zákonem. V takovém případě do určité míry ovlivňují daňový výnos v územním průřezu, i když v různé výši, např. v jedné obci bude více případů nároků na osvobození od určité daně, v jiné obci méně nebo žádné.⁴⁷

V této kapitole se zaměřím na porovnávání stávající a nově navrhovaného systému rozpočtového určení daní (dále jen RUD) na příkladu konkrétní obce.

Je nutno podotknout, že systém RUD je velice složitý a je neustále potřeba jej přizpůsobit měnící se ekonomické situaci. Proto prošel tento zákon během let značným počtem úprav.

---

⁴⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

Prohlubující se mezera mezi příjmy velkých měst a menších obcí je impulsem pro vytvoření nového systému. Přehled úprav nalezneme v přílohách této práce. Vývoj RUD lze v České republice rozdělit do tří etap v letech 1993-1995, v letech 1996-2000 a od roku 2001 po současnost.

Každá obec má svá specifika, některá leží v horských oblastech a potýkají se každoročně se sněhovou kalamitou, jiné trápí záplavy. Některé mají obyvatel málo, ale obrovskou rozlohu, jinde je to přesně naopak.⁴⁸

Co je to vůbec rozpočtové určení daní?

Daně, které jsou spravovány správcem daně a nejsou příjmem státního rozpočtu, převádí správce daně jejich výnos dle zákonného rozpočtového určení. Právní úpravu nalezneme v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o rozpočtovém určení daní). Zmíněný zákon upravuje konkrétně rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní z příjmů a daně z nemovitostí. Daňové příjmy obcí a krajů neuvedeny v tomto zákoně upravují zákony jiné.⁴⁹

V zákoně je rovněž stanoven postup správce daně, který převádí příjem určený příjemci nejméně jedenkrát měsíčně, přesahuje-li částka určená k převodu 500 Kč.⁴⁹

Převody se uskutečňují dvěma způsoby. A to podílem z celostátního hrubého výnosu daní a z výnosu daní.⁴⁹

Převody podílem z celostátního hrubého výnosu daní

Celostátním hrubým výnosem se rozumí peněžní prostředky vybrané během rozpočtového roku správcem daně, snížené o vrácené prostředky. Do tohoto celostátního hrubého výnosu se nezahrnují částky vybrané na pokutách a částky použité na úhradu nákladů daňového řízení. Prostředky z hrubého výnosu daní jsou sdíleny se státním rozpočtem a jsou převáděny do

---

⁴⁸ BUBENÍKOVÁ, Ludmila. Bubeníková (STAN): Rozpočtové určení daní. *Parlamentní listy* [online]. 30.1.2012[cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Bubenikova-STAN-Rozpocetove-urceni-dani-221383>.

⁴⁹ Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní. *BusinessInfo.cz* [online]. 20.7.2011 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/mfcr-dan-vynosy-obci-zakon-urceni-dani/1000465/61215/>.

rozpočtů krajů a obcí ve výši, která odpovídá procentnímu podílu na celostátním hrubém výnosu daní. U krajů je takto vypočtená částka vynásobena procentem definovaným pro jednotlivé kraje v příloze č. 1, zákona o rozpočtovém určení daně. U obcí je vypočtená částka vynásobena procentem (v případě ostatních obcí tzn. Prahy, Plzně, Ostravy a Brna je vypočtená částka vynásobena celkovým procentem), které je pro každou obec uvedené ve vyhlášce Ministerstva financí o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů.⁵⁰

Základem pro výpočet nároku obce nebo kraje je 100 % celostátního hrubého výnosu jednotlivých typů daní s výjimkou daně z příjmů fyzických osob (mimo daň ze závislé činnosti a vybírané srážkou podle zvláštní sazby), kde je základem 60 % celostátního hrubého výnosu daně a daně z příjmů právnických osob, u které je základ snížen o daň z příjmů právnických osob (mimo daň vybírané srážkou podle zvláštní sazby), kdy je poplatníkem sama obec nebo kraj.⁵⁰

Převody z výnosu daní

Pod pojmem výnos se rozumí část hrubého výnosu daně zaevidovaná na splatnou daňovou povinnost (dle ustanovení § 2 zákona o rozpočtovém určení daní).⁵⁰

Postup převádění nároků obcí a krajů z celostátního hrubého výnosu sdílených daní

Generální finanční ředitelství dvakrát měsíčně sděluje správcům daně sumární stav na příslušných příjmových účtech, tzv. celostátní hrubý výnos jednotlivých sdílených daní. Při výpočtu nároku obcí a krajů vždy dojde nejprve k porovnání momentální výše celostátního hrubého výnosu daně s částkou celostátního hrubého výnosu daně, ze které byl naposledy vypočítáván nárok obcí a krajů. Pokud v době od posledně provedených převodů došlo k nárůstu celostátního hrubého výnosu daně, vypočtou se (podle zákonem daných pravidel) z přírůstku celostátního hrubého výnosu daně nároky jednotlivých obcí a krajů a neprodleně jsou převáděny do jejich rozpočtů.⁵⁰

---

⁵⁰ Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní. *BusinessInfo.cz* [online]. 20.7.2011 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/mfcr-dan-vynosy-obci-zakon-urceni-dani/1000465/61215/>.

Pokud je však souhrnný stav na příjmových účtech nižší než naposledy sdělená částka (tedy přírůstek je záporný), nelze žádné prostředky převést. K tomuto stavu dochází v těch případech, kdy objem vratek daní a nadměrných odpočtů (u DPH) převyšuje objem vybrané daně. Pokud k této situaci v průběhu roku u některého typu daně dojde, může k dalšímu převodu dojít až v okamžiku, kdy celkový stav celostátního hrubého výnosu na této dani převyšuje částku, ze které naposledy vznikl nárok obcí a krajů.⁵¹

V praxi tento stav nastává zejména u daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání (v období duben, květen a červenec, srpen) a u daně z příjmů právnických osob (v období duben, květen a červenec, srpen).⁴⁸

V období od ledna do srpna kalendářního roku jsou převody realizovány dle koeficientů publikovaných ve vyhlášce MF účinné od 1. září předchozího kalendářního roku. V prvních převodech realizovaných v září kalendářního roku, se převody daňových příjmů zúčtují s celkovými částkami převedenými obcím a krajům od počátku roku a to podle koeficientů publikovaných v nové vyhlášce MF účinné od 1. září kalendářního roku.⁴⁸

Vývoj daňových příjmů od roku 2001 po současnost

Jelikož byly příjmy obcí vázány na daně s pohyblivou a nerovnoměrně rozloženou základnou, s nestabilním výnosem jak v prostoru, tak v čase, přistoupilo se k zásadní změně a konstrukci rozpočtového určení daní.⁵²

Cílem nového zákona RUD bylo:

- odstranění nerovnoměrných rozdílů v příjmech obcí,
- odstranění spekulativních aktivit obcí ve snaze o zvýšení příjmů,

---

⁵¹ Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní. *BusinessInfo.cz* [online]. 20.7.2011 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/mfcr-dan-vynosy-obci-zakon-urceni-dani/1000465/61215/>.

⁵² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

- odstranění nestability příjmů obcí při rozdílném vývoji právní úpravy jednotlivých daní rozšířením spektra daní, ze kterých se obcím stanoví podíly na výnosech daňových příjmů,
- sblížení dynamiky daňových příjmů obou segmentů veřejných rozpočtů.⁵³

RUD bylo tedy stanoveno zvláštním zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (o rozpočtovém určení daní).⁵³

Dle tohoto zákona zůstaly daňovými příjmy obcí: celý výnos daně z nemovitosti a daň z příjmů právnických osob placená obcemi. Sdílenými daňovými příjmy obcí se staly: Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných (pouze ze 70 % výnosu této daně), daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou, daň z příjmů právnických osob, pokud nejsou poplatníkem samy obce a novým daňovým příjmem se stal podíl obcí na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty.⁵³

Obcím byl ponechán tedy pouze 30 % podíl na dani z příjmů samostatné výdělečné činnosti, zbývající část se stala sdílenou daní a převádí se do celostátního výnosu. Snížení podílu má za úkol odstranit negativa spojená s konkurencí obcí v přetahování podnikatelů. Konkrétní částka z 20,59 % celostátního výnosu je jednotlivým obcím přidělena dle počtu obyvatel dané obce na celkovém počtu obyvatel České republiky k 1. 1. běžného roku a výsledný podíl je upraven přepočítacím koeficientem, jenž je navržen pro 14 velikostních kategorií. Jednotlivé koeficienty velikostních kategorií obce (KVKO) zohledňují skutečnost, že s počtem obyvatel a velikostí obce roste rozsah její přenesené působnosti. Daňový výnos konkrétní obce se vypočítá jako poměr násobku počtu obyvatel obce k počtu obyvatel ČR a KVKO k součtu těchto násobků všech obcí v ČR.⁵³

Co se týče dopadů, tak dle propočtů Ministerstva financí ČR mělo zhruba 77,8 % obcí získat vyšší daňový výnos na obyvatele a 22,2 % obcí mělo získat nižší daňový výnos, než byl výnos podle předchozího rozpočtového určení. Daný systém však výrazně změnil rozdělení výnosů daní do jednotlivých kategorií obcí. Nejvíce postihl malé obce do 150 obyvatel, aby

---

⁵³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

byl vyvíjen tlak na jejich slučování. Je zde výrazný kontrast mezi koeficienty. Plochý nárůst představuje kategorie obcí 200-500 obyvatel, naopak je zde výrazný skok u kategorie 50tis.-100tis. Díky rozdílu v koeficientu tak prakticky skoro stejně velká města získají o 20 % méně daňových příjmů na obyvatele než jediné město větší velikostní kategorie.⁵⁴

Právě tato nešťastná konstrukce velikostních kategorií vedla v praxi k aktivitám obcí, kdy za snahu získat vyšší počet trvale bydlících obyvatel, vypláceli těmto novým obyvatelům finanční příspěvky. Na druhé straně došlo k většímu zapojení sdílených daní (zejména stabilněji se vyvíjející nepřímé daně – DPH) do rozpočtu obcí. Obce tak nejsou závislé na proměnlivém výnosu daně z příjmů fyzických osob z podnikání, či na umístění plátcovy pokladny, nebo mzdové účtárny. Úprava tím přispěla k větší stabilitě rozpočtů obcí v čase a k lepší předvídatelnosti rozpočtu obcí. Sdílení výnosu společně se státním rozpočtem přispělo i k odstranění nerovnoměrné dynamiky ve vývoji daňových příjmů rozpočtů obcí a státního rozpočtu. V případě zhoršení makroekonomického vývoje se dopady rozloží rovnoměrně mezi oba typy rozpočtů.⁵⁴

System nedává velký prostor pro ovlivňování daňového výnosu ze strany obcí. O všech základních parametrech rozhoduje parlament. Všechny daně vybírá stát prostřednictvím územních finančních orgánů. To na jedné straně snižuje náklady na správu daní, na druhé straně se vytrácí vazba mezi odváděnými daněmi a výdaji rozpočtu obcí, stejně jako vazba ekonomických subjektů s daným prostorem, což může vést k neochotě platit daně, je tím oslabován zájem veřejnosti o obecní rozpočty a tím i aspekt veřejné kontroly nad jejich hospodařením.⁵⁴

Novela RUD zákonem č. 483/2001 Sb., která nabyla účinnosti 1.1.2002, se dotkla obcí u daně z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků. K posílení motivační složky ke zvyšování zaměstnanosti a zvýšení principu zásluhovosti, připadl obcím 1,5% podíl z celorepublikového výnosu daně. Tato část je obcím rozdělena podle počtu zaměstnanců v obci k počtu zaměstnanců v ČR.⁵⁴

---

⁵⁴ PROVAZNIKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

Diskutuje se tedy o další novele RUD. Měl by se změnit způsob přerozdělování daňového výnosu jak obcím (konstrukce koeficientů velikostních kategorií), tak krajům. Kraje požadují zvýšení jejich podílu na celostátním výnosu daní. Doposud se daňové příjmy krajů podílejí na jejich celkových příjmech zhruba třetinou, zatímco u obcí činí tento podíl zhruba dvě třetiny. Zvýšení však nelze dosáhnout bez snižování podílu obcí nebo státu a proto tato otázka vyžaduje i politickou vůli.⁵⁵

Pro úplnost a přehlednost ještě připojuji tabulku se změnami RUD. Můžeme zde vidět, jak se některé daně postupně podílely na příjmech rozpočtů obcí.

Tabulka č. 4.1. Vývoj daní z pohledu odvodů do rozpočtu obcí 2001-2008⁵⁶

Typ daně	Rok	% z celostátního daňového výnosu (není-li uvedeno jinak)	Odvod do	Výše odvodu
Daň z nemovitosti	2001		OR	100 %
	2002-2004		OR	100 %
	2005-2007		OR	100 %
	2008		OR	100 %

⁵⁵ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

⁵⁶ ŠPELDA, Marek. *Financování obcí a rozpočtové určení daní*. Pardubice, 2009. Dostupné z: http://dspace.upce.cz/xmlui/bitstream/handle/10195/35031/SpeldaM_Financovani%20obci_LT_2009.pdf?sequence=1. Disertační práce. Univerzita Pardubice.

Typ daně	Rok	% z celostátního daňového výnosu (není-li uvedeno jinak)	Odvod do	Výše odvodu
Daň z příjmů fyzických osob (samostatně výdělečně činných)	2001	30 % z daňového výnosu fyzických osob, které mají na území obce bydliště	OR	
		70 %	OR	Stanovené procento z 20,59* %
			SR	79,41 %
	2002-2004	30 % z daňového výnosu fyzických osob, které mají na území obce bydliště	OR	
		60 %	RO	Stanovené procento z 20,59 %*
			RK	Stanovené procento z 3,10 %**
			SR	76,31 %
	10 %	SR		
	2005-2007	30 % z daňového výnosu fyzických osob, které mají na území obce bydliště	OR	
		60 %	OR	Stanovené procento z 20,59 %*
			KR	Stanovené procento z 8,92 %**
			SR	70,49 %
	10%	SR		
	2008	30 % z daňového výnosu fyzických osob, které mají na území obce bydliště	OR	
		60 %	OR	Dle stanovených kritérií*** z 21,40 %
			RK	Stanovené procento * * * * z 8,92 %
SR			69,68 %	
10 %	SR			

Typ daně	Rok	% z celostátního daňového výnosu (není-li uvedeno jinak)	Odvod do	Výše odvodu
Daň z příjmů fyzických osob (ze závislé činnosti a funkčních požitků)	2001	21,59 %	OR	Stanovené procento*
		79,41 %	SR	
	2002-2004	1,50 %	OR	Podle poměru počtu zaměstnaných v obci ku zaměstnaným v ČR
		20,59 %	OR	Stanovené procento*
		3,10 %	RK	Stanovené procento**
		74,81 %	SR	
	2005-2007	1,50 %	OR	Podle poměru počtu zaměstnaných v obci ku zaměstnaným v ČR
		20,59 %	OR	Stanovené procento*
		8,92 %	RK	Stanovené procento**
		68,99 %	SR	
	2008	1,50 %	OR	Podle poměru počtu zaměstnaných v obci ku zaměstnaným v ČR
		21,40 %	OR	Dle stanoveného kritéria ***
		8,92 %	RK	Stanovené procento ****
		68,18 %	SR	

Typ daně	Rok	% z celostátního daňového výnosu (není-li uvedeno jinak)	Odvod do	Výše odvodu
Daň z příjmů fyzických osob (vybíraná srážkou)	2001	21,59 %	OR	Stanovené procento*
		79,41 %	SR	
	2002-2004	20,59 %	OR	Stanovené procento*
		3,10 %	RK	Stanovené procento**
		76,31 %	SR	
	2005-2007	20,59 %	OR	Stanovené procento*
		8,92 %	RK	Stanovené procento**
		70,49 %	SR	
	2008	21,40 %	OR	Dle stanoveného kritéria ***
		8,92 %	KR	Stanovené procento ****
		69,68 %	SR	

Typ daně	Rok	% z celostátního daňového výnosu (není-li uvedeno jinak)	Odvod do	Výše odvodu
Daň z přidané hodnoty	2001	21,59 %	OR	Stanovené procento*
		79,41 %	SR	
	2002-2004	20,59 %	OR	Stanovené procento*
		3,10 %	RK	Stanovené procento**
		76,31 %	SR	
	2005-2007	20,59 %	OR	Stanovené procento*
		8,92 %	RK	Stanovené procento**
		70,49 %	SR	
	2008	21,40 %	OR	Dle stanoveného kritéria ***
		8,92 %	RK	Stanovené procento ****
		69,68 %	SR	

Typ daně	Rok	% z celostátního daňového výnosu (není-li uvedeno jinak)	Odvod do	Výše odvodu
Daň z příjmů právnických osob placená obcemi	2001		OR	100 %
	2002-2004		OR	100 % (daně placené obcemi)
			RK	100 % (daně placené kraji)
	2005-2007		OR	100 % (daně placené obcemi)
			RK	100 % (daně placené kraji)
	2008		OR	100 % (daně placené obcemi)
			RK	100 % (daně placené kraji)

Typ daně	Rok	% z celostátního daňového výnosu (není-li uvedeno jinak)	Odvod do	Výše odvodu
Daň z příjmů právnických osob	2001	21,59 %	OR	Stanovené procento*
		79,41 %	SR	
	2002-2004	20,59 %	OR	Stanovené procento*
		3,10 %	RK	Stanovené procento**
		76,31 %	SR	
	2005-2007	20,59 %	OR	Stanovené procento*
		8,92 %	RK	Stanovené procento**
		70,49 %	SR	
	2008	21,40 %	OR	Dle stanoveného kritéria***
		8,92 %	RK	Stanovené procento****
		69,68 %	SR	

* Procento stanovuje Ministerstvo financí ČR vyhláškou a vypočítá se jako podíl násobku počtu obyvatel obce a koeficientu daně velikostní kategorie obce k součtu těchto násobků všech obcí v ČR.

** Procento, kterým se každý kraj podílí na procentní části celostátního daňového výnosu je stanoveno přílohou č. 1 k zákonu č. 483/2001 Sb.

*** Kritéria, podle nichž se vypočítá podíl konkrétní obce na celostátním daňovém výnosu, který je určen pro obce, obsahuje příloha č. 2 k zákonu č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění zákona č. 377/2007 Sb.

**** Procento, kterým se každý kraj podílí na procentní části celostátního daňového výnosu je stanoveno přílohou č. 1 k zákonu č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění zákona č. 483/2001 Sb.

OR.....obecní rozpočet

SR....státní rozpočet

RK....rozpočet kraje

Z této velice rozsáhlé tabulky je zřejmé, že beze změny zůstala daň z nemovitosti, která celá plyne do obecního rozpočtu, a daň z příjmů právnických osob placená obcemi nebo kraji. Ostatní daně se během let postupně vyvíjely a částečně se snažily přizpůsobovat změnám ekonomickým i systematickým (vznik krajů).

4.1 Stávající systém

Podle aktuálně platného znění zákona o rozpočtovém určení daní se rozděluje krajům 8,92% a dle přepočteného počtu obyvatel obcím 21,4% z celostátního hrubého výnosu sdílených daní, kterými jsou:

- daň z přidané hodnoty,
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- daň z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- daň z příjmů fyzických osob,
- daň z příjmů právnických osob včetně daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.⁵⁷

Dle zákona o rozpočtovém určení daní je příjmem obcí 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků rozdělený dle přepočteného počtu zaměstnanců.⁵⁷

Daňovým příjmem rozpočtů obcí jsou:

- 30 % z výnosu záloh na daň a samotné daně z příjmů fyzických osob, které mají na území dané obce bydliště,
- 100 % výnosu daně z nemovitostí, které se nachází na území dané obce.

Uplynulá léta ukázala, že jediným použitelným ukazatelem, na který je možno vázat výši příjmu obce, je její velikost.⁵⁷

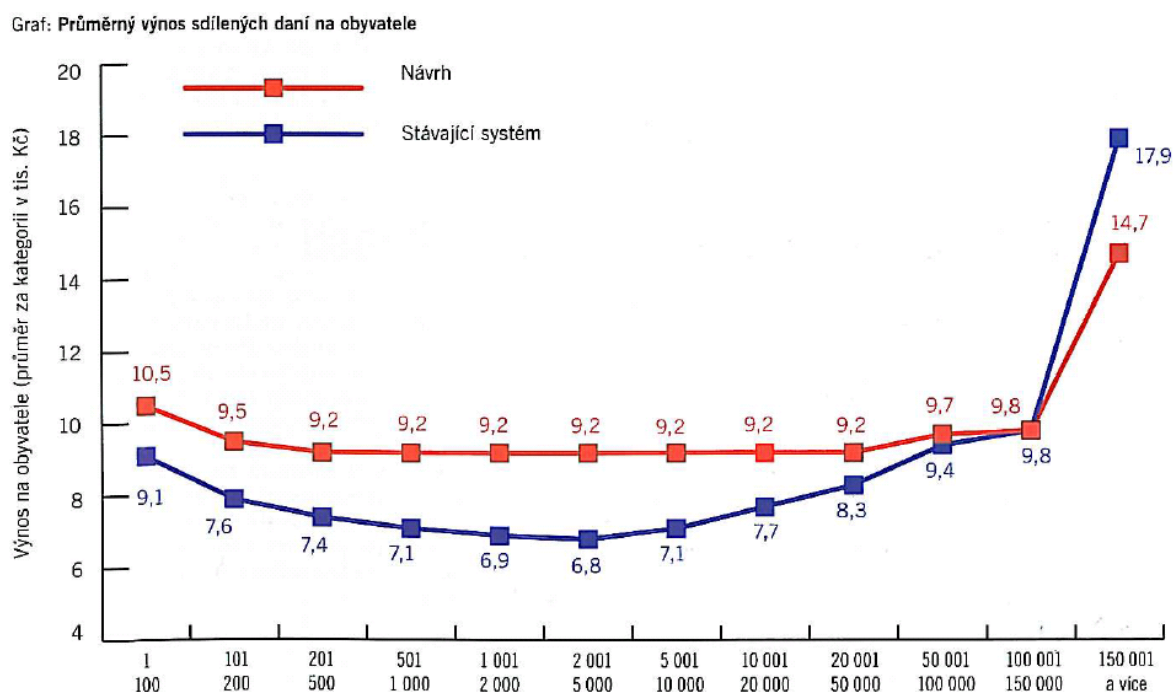
⁵⁷ Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní. *BusinessInfo.cz* [online]. 20.7.2011 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/mfcr-dan-vynosy-obci-zakon-urceni-dani/1000465/61215/>.

4.2 Nově navrhovaný systém

Nově navrhovaný systém má v podstatě přilepšit menším obcím a ubrat větším městům, konkrétně hlavně Praze, Ostravě, Brnu a Plzni. V této subkapitole nabídnou zejména grafy a tabulky, které pomohou ukázat názornější pohled na věc.

Hned z prvního grafu je patrný dopad nového návrhu. Graf nám ukazuje průměrný výnos sdílených daní dle velikosti obce na obyvatele. Stávající systém je označen modře a navrhovaný systém je znázorněn červenou křivkou. Můžeme vidět, že si většina obcí polepší, naopak největší města na tom budou hůře.

Graf č. 4.1. Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele

Zdroj: Archiv novinek. *Škola obnovy venkova v Třanovicích: Iničační centrum udržitelného rozvoje* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: [http://sov.tranovice.cz/dokumenty\[2345\]-\[cz\]-archiv-novinek](http://sov.tranovice.cz/dokumenty[2345]-[cz]-archiv-novinek)

Novelou o rozpočtovém určení daní se především sleduje záměr dosažení trojnásobku ve sdílených daních na obyvatele. Dosud se násobek nejvyššího a nejnižšího příjmu pohyboval na úrovni cca 4,7. Aby tohoto bylo dosaženo, budou sdílené daně posíleny ze státního rozpočtu o 7 mld. Kč a o tuto částku se naopak sníží dotační programy pro obce. Dále bude Brno, Ostrava a Plzeň zařazena do propočtu výnosu daní (vznik nové kategorie nad 110 tisíc obyvatel). U Prahy zůstává oddělený propočet daňových příjmů. Dojde rovněž ke změně

kritérií a jejich váhy při výpočtu daňových výnosů určených do rozpočtu jednotlivých obcí. Váha kritéria prostého počtu obyvatel se podle návrhu zvýší ze 3% na 10%, zavede se nové kritérium „počet žáků“, jeho váha bude 7% a zanikne stávající tzv. příspěvek na žáka. Nezměněn bude koeficient celkové výměry katastrálního území a jeho váha 3%. Na postupné přechody zbývá tedy 80% (místo stávajících 90%). Jako nejzásadnější se jeví nové rozdělení obcí do kategorií dle počtu obyvatel. Přehled kategorií nám zobrazuje tabulka č. 4.2. Zapojením velkých měst do propočtu se jejich zvýhodnění výrazně snižuje, a dochází ke ztrátám daňových příjmů. Nicméně pro přechodné čtyřleté období se počítá s kompenzací.⁵⁸

Shrnutí výsledku navrhovaného modelu nám ukazuje tabulka č. 4.3. a kompenzaci tabulka č. 4.4.

Tabulka č. 4.2. Velikostní kategorie

Stávající systém	Nový systém
do 300	do 50
301 - 5 000	51 - 2 000
5 001 - 30 000	2 001 – 30 000
30 001 a více	30 001 – 110 000
	110 001 a více

Zdroj: : Archiv novinek. *Škola obnovy venkova v Třanovicích: Iniciační centrum udržitelného rozvoje* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: [http://sov.tranovice.cz/dokumenty\[2345\]-\[cz\]-archiv-novinek](http://sov.tranovice.cz/dokumenty[2345]-[cz]-archiv-novinek), vlastní zpracování

⁵⁸ Archiv novinek. *Škola obnovy venkova v Třanovicích: Iniciační centrum udržitelného rozvoje* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: [http://sov.tranovice.cz/dokumenty\[2345\]-\[cz\]-archiv-novinek](http://sov.tranovice.cz/dokumenty[2345]-[cz]-archiv-novinek)

Tabulka č. 4.3. Shrnutí výsledku modelu

Dosažený poměr (srovnání sdílených daní na obyvatele u Prahy/sdílených daní na obyvatele u kategorie obcí s nejnižším průměrným výnosem)	3
Zisky (6 241 obcí)	13,5 mld. Kč
Ztráty (4 města)	cca 5 mld. Kč
Z toho:	
Praha	2,2 mld. Kč
Plzeň	0,9 mld. Kč
Ostrava	0,9 mld. Kč
Brno	0,9 mld. Kč

Zdroj: : Archiv novinek. Škola obnovy venkova v Třanovicích: Iniciační centrum udržitelného rozvoje [online]. © 2012 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: [http://sov.tranovice.cz/dokumenty\[2345\]-\[cz\]-archiv-novinek](http://sov.tranovice.cz/dokumenty[2345]-[cz]-archiv-novinek), vlastní zpracování

Tabulka č. 4.4. Kompenzace ztrát největším městům (mld. Kč)

Město	Ztráta	Kompenzace ztrát			
		1 rok	2 rok	3 rok	4 rok
Praha	2,2	2,0	1,4	0,9	0,6
Plzeň	0,9	0,8	0,6	0,4	0,2
Ostrava	0,9	0,8	0,6	0,4	0,2
Brno	0,9	0,8	0,6	0,4	0,2
Součet		4,4	3,2	2,1	1,2
Kumulativní součet			7,6	9,7	10,9

Zdroj: : Archiv novinek. Škola obnovy venkova v Třanovicích: Iniciační centrum udržitelného rozvoje [online]. © 2012 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: [http://sov.tranovice.cz/dokumenty\[2345\]-\[cz\]-archiv-novinek](http://sov.tranovice.cz/dokumenty[2345]-[cz]-archiv-novinek), vlastní zpracování

Co se týče připomínek, tak ty Sdružení měst a obcí po ukončení připomínkového řízení shrnulo do následujících bodů:

- **Žádost o doplnění předpokládaného příjmů „na žáka“** – není zřejmé, s jakou částkou daňových příjmů na žáka návrh počítá. Srovnání je podstatné jak pro obce, které školu zřizují, tak pro obce, které dnes hradí neinvestiční náklady.
- **Zajištění provázanosti novely s ostatními zákony** – zavedení kritéria sdílení „na žáka“ doplnit odpovídající změnou ve školském zákoně a provázáním se zákonem o rozpočtových pravidlech.
- **Životní minimum obce** – minimální úroveň daňových příjmů na obyvatele ve výši 7 800 Kč Svaz navrhuje jako tzv. životní minimum obce a doporučuje neúčelovou kompenzaci pro obce s výnosem pod touto hranicí.
- **Detailní informace o zapojení státních dotací** – upřesnit, kterých dotací (odvětví) se úspory budou dotýkat. Navíc pouhé krácení titulů nepovede ke snížení administrativy, vhodnější by bylo některé programy přímo zrušit.
- **Právní zakotvení kompenzace snížení zdrojů** – veřejně deklarovaný příslib předkladatele v čase kompenzovat snižování zdrojů pro čtyři největší města je nutno zakotvit do zákona.
- **Chybějící motivaci pro podporu podnikání** – vzhledem k absenci reálných motivačních kritérií doporučoval Svaz posílit dopravní obslužnost kritériem o váze 5 % dle počtu přepravovaných osob.
- **Úpravu v současné motivační složce** – inkaso z dnešního podílu 30 % z celostátního výnosu z fyzických osob podávajících příznání, byla v na začátku srpna loňského roku stále ještě záporná a to je nutno řešit.
- **Chybějící podpora meziobecní spolupráce** – návrh novely ani žádné jiné kroky vlády nenaznačují snahu o podporu dobrovolné meziobecní spolupráce, naopak dobrovolné svazky obcí platí daň z příjmů právnických osob shodně jako podnikatelské subjekty.

- **Změna datového zdroje pro počet obyvatel** – Svaz navrhuje změnu a stanovení počtu obyvatel pro výpočet RUD dle údajů Ministerstva vnitra a nikoli Českého statistického úřadu.
- **Rozšíření spektra sdílených daní** – zahrnout do sdílených daní také daně spotřební.⁵⁹

V následující tabulce můžeme vidět srovnání stávajícího a nově navrhovaného systému rozpočtového určení daní, jak se dotkne jednotlivých velikostních kategorií obcí.

Tabulka č. 4.5. Srovnání stávajícího a nově navrhovaného systému

Velikost obcí		Počet		Stávající systém		Navrhovaný systém	
od	do	obcí	obyvatel	Sdílené daně (mil. Kč)	Výnos na 1 obyv. (tis. Kč)	Sdílené daně (mil. Kč)	Výnos na 1 obyv. (tis. Kč)
1	100	494	35 087	319,3	9,1	369,6	10,5
101	200	1 056	157 814	1 251,1	7,9	1 499,0	9,5
201	500	1 978	649 257	4 774,5	7,4	5 948,9	9,2
501	1 000	1 340	944 823	6 710,7	7,1	8 689,7	9,2
1 001	2 000	708	987 316	6 853,8	6,9	9 124,1	9,2
2 001	5 000	395	1 198 772	8 132,2	6,8	11 042,1	9,2
5 001	10 000	142	970 204	6 924,5	7,1	8 965,8	9,2
10 001	20 000	69	969 037	7 499,0	7,7	8 894,1	9,2
20 001	50 000	42	1 238 144	10 245,6	8,3	11 398,5	9,2
50 001	100 000	15	1 055 958	9 975,8	9,4	10 209,2	9,7
100 001	150 000	2	201 987	1 972,7	9,8	1 979,6	9,8
Obce ČR (bez čtyř měst)		6 241	8 408 399	64 659,1	-	78 120,5	-
Praha		1	1 249 026	36 958,6	29,6	34 744,1	27,8
Plzeň		1	169 935	3 045,8	17,9	139,3	12,6
Ostrava		1	306 006	5 483,1	17,9	4 570,4	14,9
Brno		1	371 399	6 653,4	17,9	5 728,8	15,4
Celkem ČR		6 245	10 504 765	116 800,0	-	125 300,0	-

Poznámky

1. Jedná se o průměrný výnos na jednoho obyvatele v příslušné velikostní kategorii
2. Výnos sdílených daní rozdělovaný v navrhovaném systému je o (7+1,5) = 8,5 mld. Kč vyšší vlivem posílení na úkor současných dotačních titulů

Zdroj: ELIÁŠ, Antonín. Rozpočtové určení daní: novelizace zákona se stává předmětem polemiky. *Deník veřejné správy* [online]. 24.11.2011[cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6516121>.

Jak jde vidět, tak vymizela tzv. J-křivka, tedy obce s nejmenším počtem obyvatel a obce s největším počtem obyvatel již nemají tak výrazný rozdíl ve výnosu na jednoho obyvatele.

⁵⁹ ELIÁŠ, Antonín. Rozpočtové určení daní: novelizace zákona se stává předmětem polemiky. *Deník veřejné správy* [online]. 24.11.2011[cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6516121>.

Nyní nabízím přehled současného zákona o RUD a návrhu nového zákona. Jedná se pouze o přehled největších změn, nejsou zde zahrnuty všechny změny.

Tabulka č. 4.6. Současný zákon o RUD a návrh nového zákona o RUD

	Současný zákon o RUD	Návrh zákona o RUD
Daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří:	podíl na 19,93 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty	podíl na 21,34 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty
	podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,	podíl na 22,96 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
	podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby	podíl na 22,96 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby
	podíl na 21,4 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v předchozích 2 řádcích	podíl na 22,96 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v předchozích 2 řádcích
	podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob	podíl na 22,96 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob
V § 4 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „Plzeň, Ostravy a Brna,“ zrušují.		
V § 4 odst. 2 písm. b) poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03	V § 4 odst. 2 písm. b) poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10	

V § 4 odst. 2 se za písmeno b) vkládá nové písmeno c), které zní: „poměru počtu žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí, k počtu těchto žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,07,“.

V § 4 odst. 4 se slova „Prahu, Plzeň, Ostravu, Brno a na ostatní obce“ nahrazují slovy „Prahu a ostatní obce“.

V § 4 odst. 5 se za písmeno b) vkládá nové písmeno c), které zní: „c) poměru počtu žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí, k počtu těchto žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,07,“.

Zdroje: Vyhledávání v zákonech. *Portál veřejné správy* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49560&recShow=3&l_nr=3013138593~3A243~2F2000~20Sb.&l_name=2054930352~3Az~C3~A1kon~20o~20rozpo~C4~8Dtov~C3~A9m~20ur~C4~8Den~C3~AD~20dan~C3~AD&fulltext=z~C3~A1kon~20~C4~8D.~20243~2F2000~20Sb&nr=&part=&name=&rpp=15#parCnt.

Návrh novely RUD zpracovaný ministerstvem financí. *SMS ČR: Sdružení místních samospráv* [online]. © 2007 - 2012 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: http://smscr.cz/navrhy_novely_rud.php.

V tabulce si tedy všimneme procentních změn u daňových příjmů rozpočtů, dále toho, že Brno, Ostrava a Plzeň jsou zařazena mezi ostatní města (pro Prahu bude platit zvláštní koeficient, jako doposud) a že vznikne nový ukazatel poměr počtu žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto žáků za všechny obce.

V návrhu tedy vidíme pokus o zavedení nových koeficientů, snahu o vytvoření nových velikostních kategorií obcí. Nicméně doposud není vyřešena otázka místních daní, tím by se měl zvýšit zájem obcí zvyšovat svou finanční samostatnost a zvýšení pozornosti místních občanů o řešení obecních problémů, tímto se myslí např. možnost obcí stanovovat přírážky k celostátně stanoveným daním. A objevují se další návrhy v podobě zahrnutí vybraných spotřebních daní (daň z minerálních olejů, daň z lihu, či piva a daň ekologické) do daní sdílených.

4.3 Porovnání stávajícího a nově navrhovaného systému na konkrétní obci

Nejdříve obec představím. Jedná se o malou obec jménem Řeka nacházející se v okrese Frýdek-Místek. K 1.1.2010 měla tato obec 473 obyvatel a rozlohu 1 347,9512 ha.

Zastupitelstvo obce se skládá z 9 členů. V příloze č. 1 nalezneme návrh rozpočtu pro rok 2012, v příloze č. 2 pak rozpočtový výhled a v příloze č. 3 zápis z veřejného zasedání obecního zastupitelstva.

Z návrhu rozpočtu i rozpočtového výhledu je patrné, že největšími příjmy do obecního rozpočtu jsou právě příjmy daňové. Pokud se podíváme na návrh rozpočtu na rok 2012, činí tyto příjmy dokonce 85%.

Na internetu je možnost spočítat, kolik obec získá, pokud projde návrh nového systému RUD. Dle těchto internetových stránek bude příjem obce následující.

Tabulka č. 4.7. Srovnání sdílených daňových příjmů a výnosu na obyvatele stávajícího a nově navrhovaného systému RUD

<u>Sdílené daňové příjmy</u>	
Současný systém RUD	3 545 000 Kč
Návrh systému RUD předložený MF ČR	4 244 000 Kč
<u>Výnos na jednoho obyvatele</u>	
Současný systém RUD	7 500 Kč
Návrh systému RUD předložený MF ČR	9 000 Kč
Díky RUD by tak vaše obec získala více o	699 000 Kč

Zdroj: *Obce lidem* [online]. 2011 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.obcelidem.cz/>, vlastní zpracování

Propočet vychází z predikce sdílených daní v objemu 116,8 mld. Kč (současný systém RUD). V návrhu předloženém MF ČR je tento objem navýšen o částku 8,5 mld. Kč (7,0 mld. Kč na úkor národních dotačních titulů ve státním rozpočtu).

Údaje o počtech zaměstnanců a výměře katastrálních území obcí použitých pro propočet odrážejí stav k 1. lednu 2010 a vychází z bilance počtu obyvatel Českého statistického úřadu respektive dat zpracovaných Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním. Údaje o počtech dětí MŠ a žáků ZŠ poskytnuté MŠMT jsou podle stavu k 30.9.2010.

- **Sdílené daňové příjmy zahrnují:**

- podíl na 21,4% z celostátního hrubého výnosu,
- DPH (§4 odst. 1 písm. b) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů),
- daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (§4 odst. 1 písm. c) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů),
- daně z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou (§4 odst. 1 písm. d) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů),
- daně z příjmů právnických osob (§4 odst. 1 písm. f) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů),
- podíl na 21,4% z 60% z celostátního hrubého výnosu,
- daně z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti (§4 odst. 1 písm. e) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

- **Propočet nezahrnuje:**

- výnos daně z nemovitostí (§4 odst. 1 písm. a) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů),
- 30% z výnosu záloh na daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti (§4 odst. 1 písm. g) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů),
- daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec (§4 odst. 1 písm. h) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů),
- podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků (§4 odst. 1 písm. i) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů).⁶⁰

---

⁶⁰ Rozpočtové určení daní. *TOP09: S podporou starostů* [online]. © 2009-2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/proc-nas-volit/politika/hospodarstvi/rozpoctove-urceni-dani-6607.html>.

Následující tabulka nám porovnává rok 2008 a rok 2011.

Tabulka č. 4.8. Vývoj počtu obyvatel, koeficientů dle postupných přechodů, procentního podílu obce na výnosu daní a počtu zaměstnanců

Rok	Počet obyvatel	Rozloha v ha	Koeficient dle postupných přechodů (příloha č. 2 zákona č. 243/2000 Sb.)	Procentní podíl obce na výnosu daní podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zákona o rozpočtovém určení daní	Počet zaměstnanců (vždy k 1.12. předchozího roku)	Procentní podíl obce na výnosu daně podle § 4 odst. 1 písm. i) zákona o rozpočtovém určení daní
2008	463	1 347,9512	1,0640	0,003016	66	0,001465
2011	484	1 345,1404	1,0640	0,003090	93	0,002111

Zdroj: právní systém Codexis

Z tabulky je patrné, že v obci stoupl počet obyvatel i počet zaměstnanců a poté ještě rostl procentní podíl obce na jednotlivých výnosech daní.

Tabulka č. 4.9. Srovnání současného systému RUD s návrhem Ministerstva financí ČR

Název obce	Počet obyvatel k 1. 1.2010	Sdílené daňové příjmy (tis. Kč)		Výnos na jednoho obyvatele (tis. Kč)	
		Současný systém RUD	Návrh systému RUD předložený MF ČR	Současný systém RUD	Návrh systému RUD předložený MF ČR
Řeka	473	3 545	4 244	7,5	9,0

Zdroj: Rozpočtové určení daní. TOP09: S podporou starostů [online]. © 2009-2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/proc-nas-volit/politika/hospodarstvi/rozpoctove-urceni-dani-6607.html>.

Návrh nového systému RUD je tedy pro obec Řeka přínosný. Předpoklad je, že by mohl výnos na jednoho obyvatele stoupnout o 1,5 tis. Kč. Rozdíl činí téměř 700 tis. Kč.

Pokud se podíváme na návrh rozpočtu na rok 2012 (příloha č.1), pokryla by tato částka třeba výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu a na veřejně prospěšné práce. Díky tomuto nově navrhovanému systému by obec Řeka tedy měla více finančních prostředků např. pro výdaje na silnice, výdaje pro požární ochranu (obec Řeka má sbor dobrovolných hasičů, které slouží i pro sousední obec), na opravu předškolního zařízení, apod.

Cílem tohoto nového systému RUD bylo právě podpořit takovéto menší obce, jako je Řeka, aby získávaly z daní více peněz a byly tak méně závislé na dotacích. Rovněž se tento nově navrhovaný systém pokouší zmírnit rozdíly mezi největšími městy a nejmenšími obcemi. Jistě je to krok kupředu, nicméně schvalování je pořád v rukou politiků.

5 Závěr

Stát by měl vyvinout větší snahu pro spravedlivější rozdělování financí mezi samosprávné celky tak, aby přerozdělení veškerých daňových výnosů pokrylo všechny potřeby obcí a krajů, bylo dostatečné a především zajistilo životaschopnost a větší samostatnost obcí.

Všechny obce v České republice se potýkají se stejným problémem, což je nedostatek peněžních prostředků, který musí řešit např. dotacemi. Přerozdělení veškerých daňových výnosů státu je totiž nespravedlivě přerozdělováno a řídí se především přepočtem dle koeficientu a počtu obyvatel. Nejhůř jsou na tom proto menší obce s malým počtem obyvatel, mezi které patří i obec Řeka, kterou jsem si v diplomové práci vybrala jako konkrétní ukázkou.

Ve své diplomové práci jsem se zaměřovala na nynější stav samosprávných celků, jejich problémy a celkový, především finanční stav. Dále popisuji nově navržený systém, který by mohl přispět ke zlepšení a zkvalitnění stavu obcí a krajů. Tento nový systém RUD může přinést do rozpočtů měst a obcí mnohem více peněz, než se kterými musí hospodařit doposud.

Na obci Řeka jsem provedla porovnání stávajícího stavu samosprávního celku s nově navrhovaným systémem. Na přesných číslech jsem ukázala, o kolik si analyzovaná obec polepší oproti stávajícímu stavu. Toto porovnání je však pouze relativní, jelikož je pořád mnoho nejasností a problémů, které nový systém provází. Největším problémem je samotný stát a naše právní struktura. Ta by měla být neúprosná, nemělo by docházet ke zneužívání moci, zpronevěřování peněz, apod.

Jelikož jsou výdaje obcí závislé na řadě dalších faktorů než jen na počtu obyvatel, jako je demografická struktura, charakter osídlení, rozsah občanské vybavenosti, rozsah veřejných služeb, kvalita technické infrastruktury, bylo by vhodné při dalších úpravách RUD tyto ukazatele zahrnout. Nevýhodou by pak byla větší administrativní náročnost s většími náklady.

Jaký systém by byl tedy pro všechna města a obce nejspravedlivější? Každá obec či město je specifická, ať již svou rozlohou, počtem obyvatel, ale určitě i počtem žáků, lidí pracujících a počtem lidí v důchodovém věku. Postupně lze vidět s neustále se měnícím systémem RUD snahu o změny, které se snaží přizpůsobit měnícím se životním podmínkám. Proto si myslím, že i další změna RUD je krokem kupředu.

Seznam použité literatury

Monografie

[1.] BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

[2.] ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

[3.] ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

[4.] MARKOVÁ, Hana. *Rozpočtové právo*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2001. ISBN 80-7179-633-6.

[5.] PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

[6.] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

[7.] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

[8.] PEKOVÁ, Jitka. *Místní rozpočty*. 1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997. ISBN 80-7079-704-5.

[9.] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

[10.] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2.dopl. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

[11.] RADVAN, Michal a Petr MRKÝVKA. *Financování územní samosprávy ve sjednocující se Evropě: Sborník 1. Mezinárodního právníckého symposia Brno 12.9.2003*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3677-X.

Elektronické zdroje

[12.] Archiv novinek. *Škola obnovy venkova v Třanovicích: Iniciační centrum udržitelného rozvoje* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: [http://sov.tranovice.cz/dokumenty\[2345\]-\[cz\]-archiv-novinek](http://sov.tranovice.cz/dokumenty[2345]-[cz]-archiv-novinek).

[13.] BUBENÍKOVÁ, Ludmila. Bubeníková (STAN): Rozpočtové určení daní. *Parlamentní listy* [online]. 30.1.2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Bubenikova-STAN-Rozpocetove-urceni-dani-221383>.

[14.] Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní. *BusinessInfo.cz* [online]. 20.7.2011 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/mfcr-dan-vynosy-obci-zakon-urceni-dani/1000465/61215/>.

[15.] ELIÁŠ, Antonín. Rozpočtové určení daní: novelizace zákona se stává předmětem polemiky. *Deník veřejné správy* [online]. 24.11.2011 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6516121>.

[16.] GILDAINOVÁ, Eva a Ondřej HAVLENA. Rozpočtové určení daní z pohledu obcí. *HavlenaBlog* [online]. 18.12.2009 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: <http://www.havlena.net/blog/rozpocetove-urceni-dani-z-pohledu-obci/>.

[17.] Návrh novely RUD zpracovaný ministerstvem financí. *SMS ČR: Sdružení místních samospráv* [online]. © 2007 - 2012 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: http://smscr.cz/navrhy_novely_rud.php.

[18.] Návrh novely rozpočtového určení daní: Nový model sdílených daní pro obce. In: *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2011 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Prezentace__RUD_Novy_model_sdilenych_dani_pro_obce_04062011.pdf.

[19.] *Obce lidem* [online]. 2011 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.obcelidem.cz/>.

[20.] Poslanecká sněmovna: 33. schůze. *Parlament České republiky* [online]. 2012 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/033schuz/s033048.htm>.

[21.] Rozpočtové určení daní. *Česká daňová správa* [online]. © 2006-2011 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://cde.mfcr.cz/cps/rde/xchg/SID-3EA9846B-B7537276/cds/xsl/283.html?year=0>.

[22.] Rozpočtové určení daní. *TOP09: S podporou starostů* [online]. © 2009-2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/proc-nas-volit/politika/hospodarstvi/rozpocetove-urceni-dani-6607.html>.

[23.] ŠPELDA, Marek. *Financování obcí a rozpočtové určení daní*. Pardubice, 2009. Disertační práce. Dostupné z: http://dspace.upce.cz/xmlui/bitstream/handle/10195/35031/SpeldaM_Financovani%20obci_LT_2009.pdf?sequence=1. Disertační práce. Univerzita Pardubice.

[24.] Vyhledávání v zákonech. *Portál veřejné správy* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49560&recShow=3&l_nr=3013138593~3A243~2F2000~20Sb.&l_name=2054930352~3Az~C3~A1kon~20o~20rozpo~C4~8Dtov~C3~A9m~20ur~C4~8Den~C3~AD~20dan~C3~AD&fulltext=z~C3~A1kon~20~C4~8D.~20243~2F2000~20Sb&nr=&part=&name=&rpp=15#parCnt.

Seznam zkratek

ČSÚ.....	Český statistický úřad
RUD.....	rozpočtové určení daní
MF.....	Ministerstvo financí
KVKO.....	koeficienty velikostních kategorií obce

Seznam tabulek

Tabulka č. 4.1. Vývoj daní z pohledu odvodů do rozpočtu obcí 2001-2008.....	46
Tabulka č. 4.2. Velikostní kategorie.....	55
Tabulka č. 4.3. Shrnutí výsledku modelu	56
Tabulka č. 4.4. Kompenzace ztrát největším městům (mld. Kč)	56
Tabulka č. 4.5. Srovnání stávajícího a nově navrhovaného systému	58
Tabulka č. 4.6. Současný zákon o RUD a návrh nového zákona o RUD.....	59
Tabulka č. 4.7. Srovnání sdílených daňových příjmů a výnosu na obyvatele stávajícího a nově navrhovaného systému RUD	61
Tabulka č. 4.8. Vývoj počtu obyvatel, koeficientů dle postupných přechodů, procentního podílu obce na výnosu daní a počtu zaměstnanců.....	63
Tabulka č. 4.9. Srovnání současného systému RUD s návrhem Ministerstva financí ČR.....	63

Seznam grafů

Graf č. 4.1. Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele	54
---	----

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27.4.2012

.....
Bc. Veronika Kubinová

Seznam příloh

Příloha č. 1 Návrh rozpočtu pro rok 2012

Příloha č. 2 Rozpočtový výhled

Příloha č. 3 Zápis ze zasedání zastupitelstva

Příloha č. 4 RUD v České republice v letech 1996-2000

Příloha č. 5 RUD v České republice v roce 2001

Příloha č. 6 RUD v České republice od roku 2002

Příloha č. 7 RUD od 1.1.2008

Příloha č. 8 Obecné schéma příjmů územního rozpočtu

Příloha č. 9 Výdaje územních rozpočtů – obecné schéma

**N Á V R H R O Z P O Č T U O B C E Ř E K A
N A R O K 2 0 1 2**

(v tisících korunách)

	Rozpočet 2012
Daňové příjmy	4400
Nedaňové příjmy	500
Kapitálové příjmy	0
Přijaté dotace	300
Součet příjmů	5200
Součet rozpočtových příjmů	5200
ROZPOČTOVÉ VÝDAJE	
	Rozpočet 2012
Silnice	400
Provoz veřejné silniční dopravy	50
Ostatní záležitosti silniční dopravy	5
Pitná voda	300
Předškolní zařízení	180
Základní školy	230
Činnosti knihovnické	10
Ostatní záležitosti kultury(kronika)	40
Ostatní záležitosti kultury	450
Bytové hospodářství	10
Nebytové hospodářství	25
Veřejné osvětlení	125
Pohřebnictví	5
Komunální služby a územní rozvoj	50
Sběr a svoz komunálních odpadů	550
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	30
Veřejně prospěšné práce	150
Domovy	20
Požární ochrana – dobrovolná část	170
Volby do zastupitelstev kraje	20
Zastupitelstva obcí	430
Činnost místní samosprávy	1900
Ostatní činnosti jinde nezařazené	50
Součet rozpočtových výdajů	5200
Výsledek hospodaření	0

Vyvěšeno: 28. 11. 2011

Sejmuto: 19. 12. 2011

Obec Řeka

[Handwritten signature]

ŘEKA, 19. 12. 2011

Příloha č. 2 Rozpočtový výhled

ROZPOČTOVÝ VÝHLED		(v tisících korunách)	(v tisících korunách)	(v tisících korunách)	(v tisících korunách)
		2013	2014	2015	2016
Třída 1	Daňové příjmy	4100	4200	4300	4400
Třída 2	Nedaňové příjmy	500	500	400	400
Třída 3	Kapitálové příjmy	0	0	0	0
Třída 4	Přijaté dotace	200	200	300	300
	Součet příjmů	4800	4900	5000	5100
Třída 8	Financování (splátka úvěru na traktor)	0			
	Součet rozpočtových příjmů	4800	4900	5000	5100
ROZPOČTOVÉ VÝDAJE					
		2010	2011	2012	2013
2212	Silnice	300	500	350	350
2221	Provoz veřejné silniční dopravy	50	50	50	50
2229	Ostatní záležitosti silniční dopravy	5	5	5	5
2310	Pitná voda	300	300	300	300
3111	Předškolní zařízení	250	170	180	150
3113	Základní školy	200	220	200	200
3314	Činnosti knihovnické	10	10	10	10
3319	Ostatní záležitosti kultury(kronika)	5	5	5	5
3399	Ostatní záležitosti kultury	350	250	300	200
3612	Bytové hospodářství	20	10	10	10
3613	Nebytové hospodářství	40	30	15	15
3631	Veřejné osvětlení	120	130	145	145
3632	Pohřebnictví	10	50	10	10
3639	Komunální služby a územní rozvoj	100	80	80	90
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	450	460	490	500
3745	Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	30	10	10	10
4222	Veřejně prospěšné práce	220	220	235	200
4357	Domovy	20	20	20	20
5512	Požární ochrana – dobrovolná část	110	120	225	150
6112	Zastupitelstva obcí	400	410	430	450
6115	Volby do zastupitelstev územních samospráv	0	20	20	20
6171	Činnost místní samosprávy	1800	1820	1900	2200
6409	Ostatní činnosti jinde nezařazené	10	10	10	10
	Součet rozpočtových výdajů	4800	4900	5000	5100
	Výsledek hospodaření	0	0	0	0

Vyvěšeno : 28.11.2011

Sejmuto: 19.12.2011

Obec Řeka

U S N E S E N Í

ze 8. zasedání zastupitelstva obce Řeka v roce 2011, které se konalo dne 19. 12. 2011 v 17,00 hodin s malém sálu kulturního domu

přítomno: 9 členů ZO + veřejnost (viz. prezenční listina)

Zapisovatelka: p. Hamříková

Ověřovatelé: p. Nowak , p. Cienciala

Zastupitelstvo obce Řeka schválilo všemi hlasy zastupitelů, u žádného bodu se nikdo nezdržel ani nebyl proti:

- Navrhovaný program jednání, ověřovatelé a zapisovatelka hlasy všech přítomných členů zastupitelstva

ad 1. Zastupitelstvo obce **schválilo** návrhu rozpočtu obce na rok 2012, rozpočet je vyrovnaný, příjmy i výdaje jsou plánovány ve výši 5 200 000,-- Kč

ad 2. Zastupitelstvo projednalo a **schválilo** plán inventur k 31. 12. 2011

ad 3. Zastupitelstvo obce **schvaluje** rozpočtové opatření č. 2, které zvyšuje příjmy i výdaje ve výši 200 000,-- Kč.

ad 5. Zastupitelstvo obce **schválilo** dodatek smlouvy č. 4 s firmou Veolila o zajištění dopravní obslužnosti

ad 6. Zastupitelstvo obce souhlasí s účastí obce na spolufinancování nákladů na provoz služebny Policie České republiky v Hnojníku

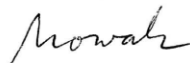
Zastupitelstvo obce Řeka vzalo na vědomí:

ad 4. Zastupitelstvo obce se seznámilo s pracovní verzí studie na posílení vodovodu v obci Řeka

ad 7. Termín konání Májové veselice v roce 2012 byl stanoven na 12. 05. 2012.

Ověřovatelé:

p. Nowak

p. Cienciala

starosta:

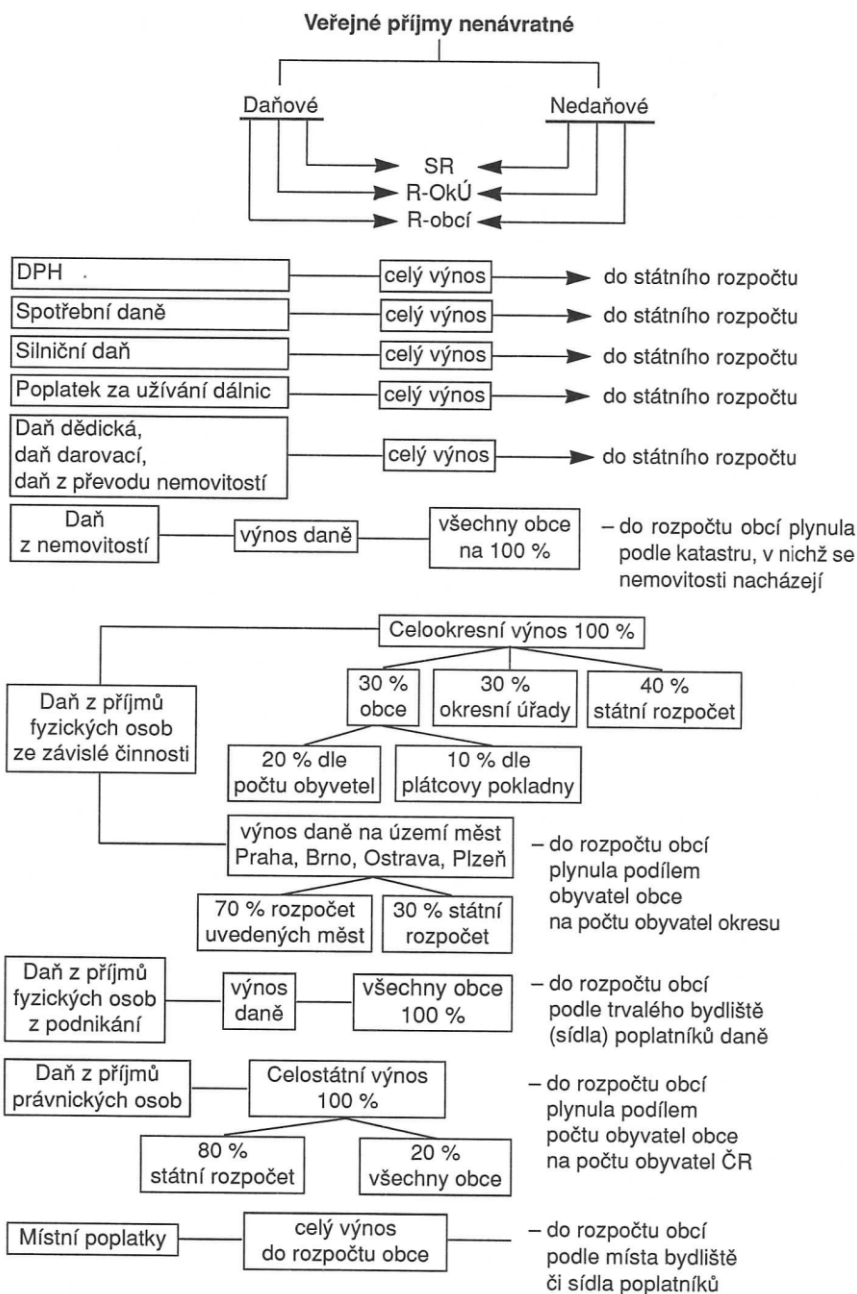

místostarostka:

Příloha č. 4 RUD v České republice v letech 1996-2000

HOSPODAŘENÍ A FINANCE ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

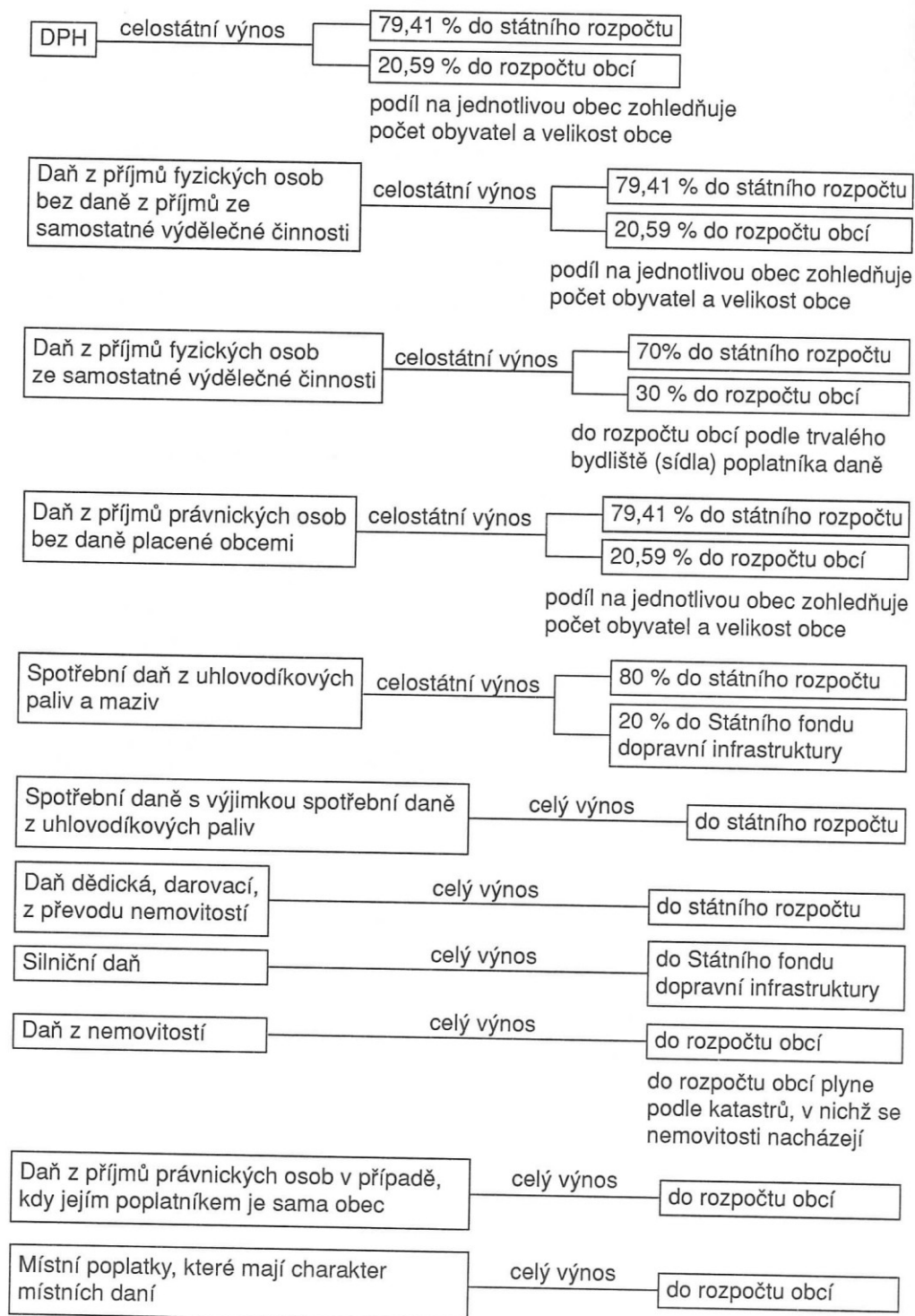

Převzato z časopisu *Moderní obec*, 1996, č. 6.

Obr. 6.2 Rozpočtové určení daní v České republice v letech 1996–2000

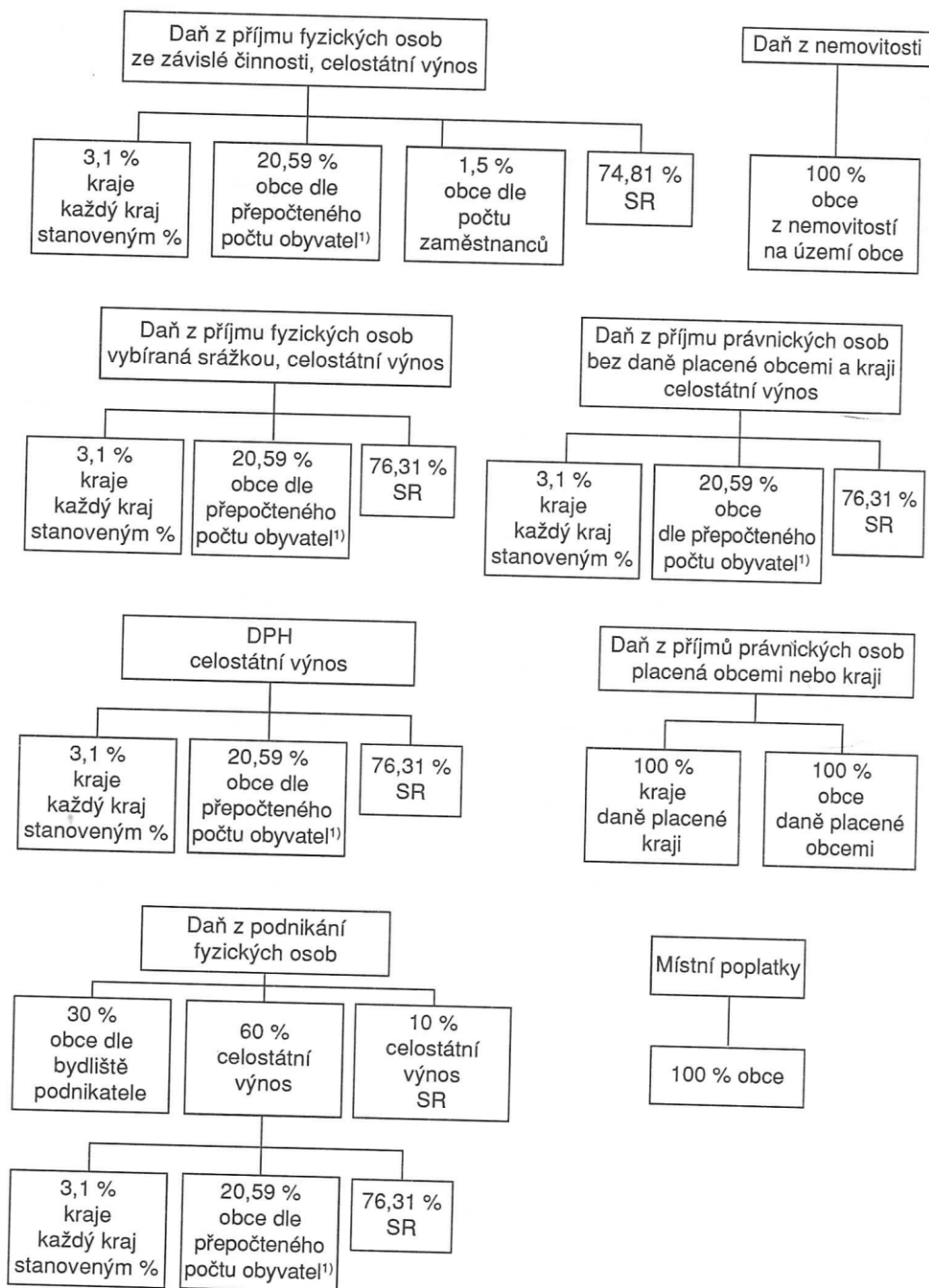
Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

Příloha č. 5 RUD v České republice v roce 2001

Obr. 6.3 Rozpočtové určení daní v České republice v r. 2001

Příloha č. 6 RUD v České republice od roku 2002

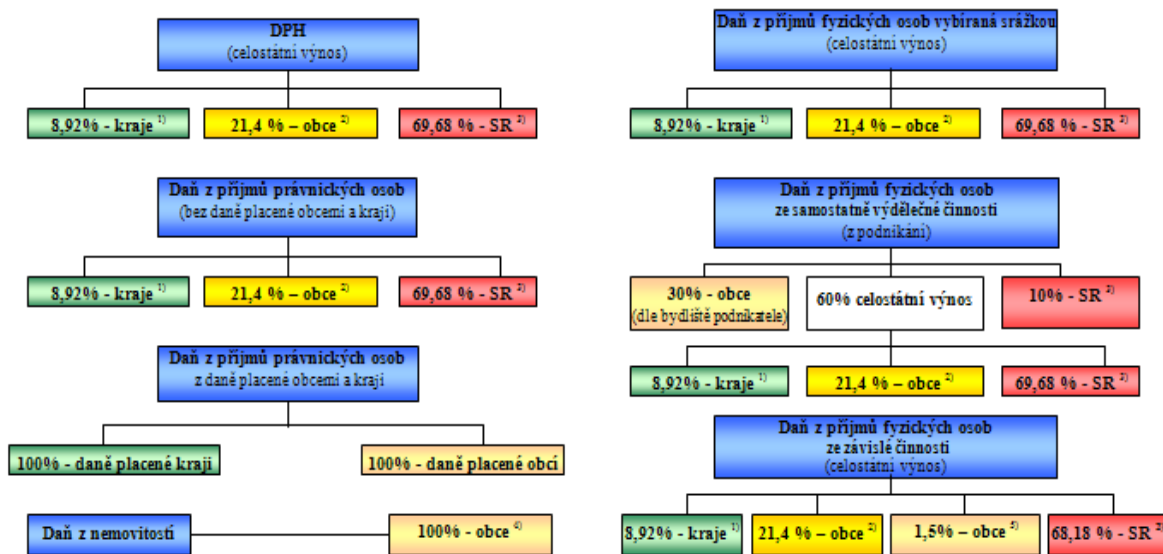

Pramen: Ročenka Hospodářských novin, Praha 2002. Doplněno o místní poplatky.
Poznámka: Podle počtu obyvatel a velikostního koeficientu obce.

Obr. 6.4 Rozpočtové určení daní v České republice od r. 2002

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní od 1.1.2008 (bez SFDI, poplatků a pokut)

Vysvětlivky:

¹⁾ Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb. o RUD, v platném znění

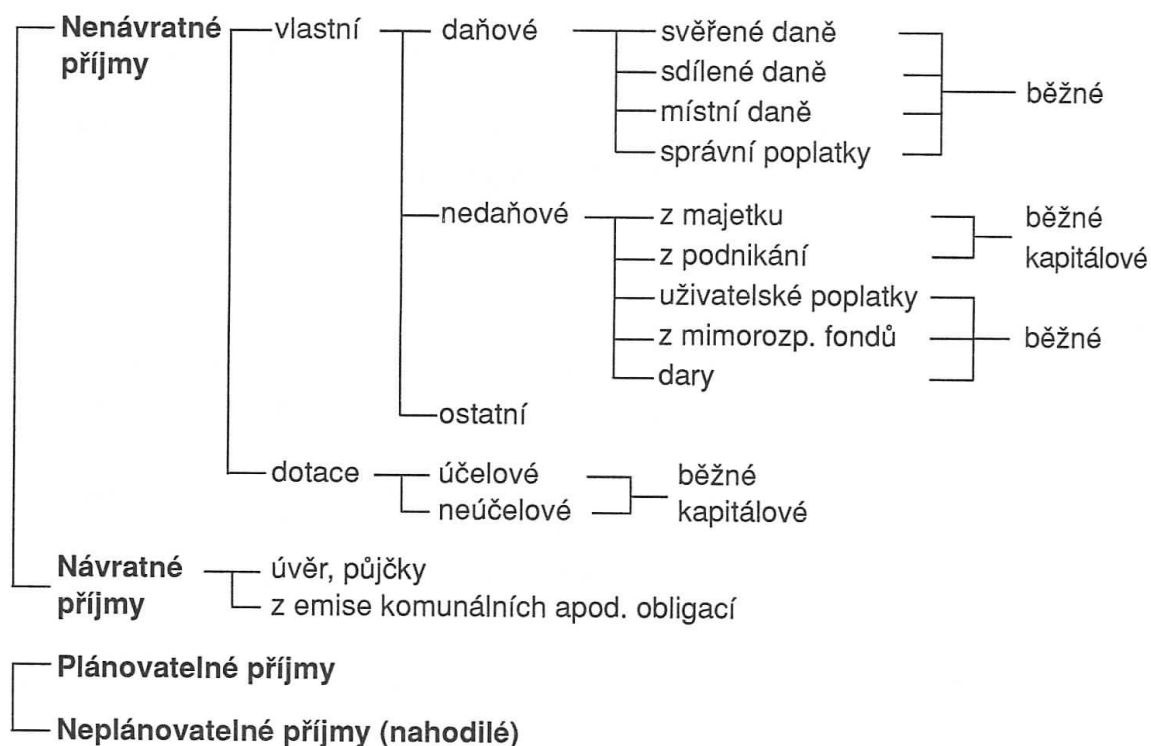
²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě:
 1. kritéria výměry katastrálních území obce
 2. prostého počtu obyvatel v obci
 3. násobků postupných přeходů

²⁾ Příjmy státního rozpočtu

⁴⁾ Výnos daně z nemovitosti, příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází.
⁵⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci.

Zdroj: Rozpočtové určení daní. TOP09: S podporou starostů [online]. © 2009-2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/proc-nas-volit/politika/hospodarstvi/rozpoctove-urceni-dani-6607.html>.

Příloha č. 8 Obecné schéma příjmů územního rozpočtu

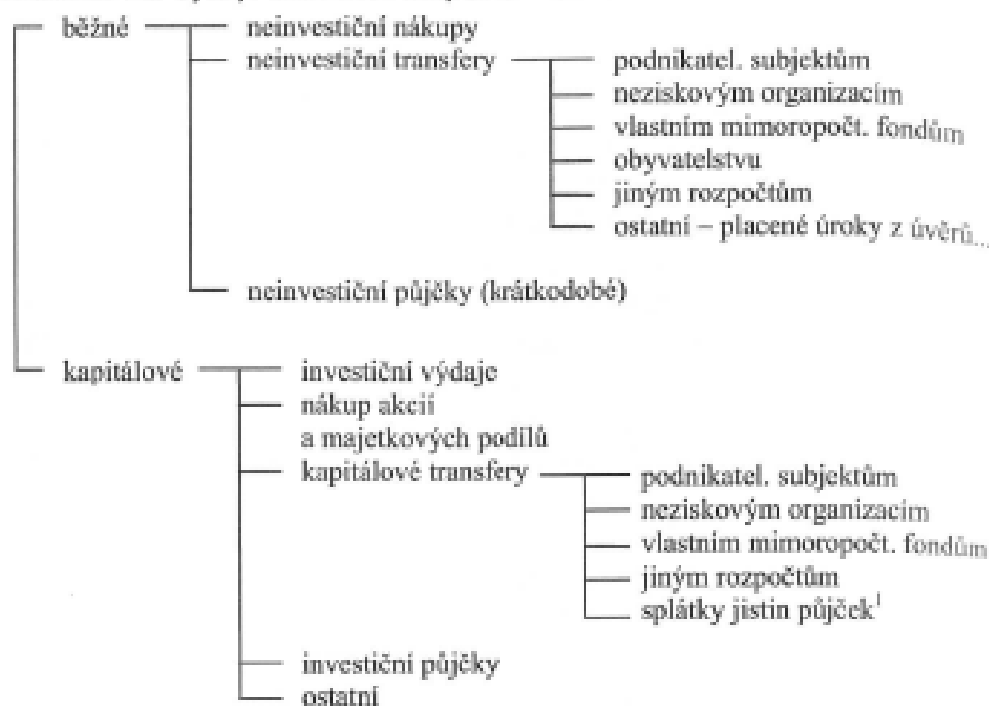

Obr. 6.1 Příjmy územního rozpočtu (obecné schéma)

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

Příloha č. 9 Výdaje územních rozpočtů – obecné schéma

Schéma 5.3 Výdaje územních rozpočtů – obecné schéma

¹ V ČR zahrnuto dle druhového hlediska rozpočtové skladby ve třídě 8 – financování.

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.